

RAPPORT

Rekenkameronderzoek afvalbeleid Steenwijkerland

Doelmatigheid en governance van het afvalbeheer

Klant: Rekenkamercommissie Steenwijkerland

Referentie: BH8779IBRP2104270915-2

Status: S0/P01.01

Datum: 30-11-2021

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX Amersfoort
Industry & Buildings
Trade register number: 56515154

+31 88 348 20 00 **T**
+31 33 463 36 52 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Rekenkameronderzoek afvalbeleid Steenwijkerland

Ondertitel: RKC Steenwijkerland
Referentie: BH8779IBRP2104270915-2
Status: P01.01/S0
Datum: 30-11-2021
Projectnaam: Rekenkameronderzoek afvalbeleid Steenwijkerland
Projectnummer: BH8779
Opgesteld door: RHDHV

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden veelevoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever. Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderszins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Inhoud

1	Samenvatting onderzoek	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Onderzoeksmethodiek	4
1.3	Kernbevindingen	5
1.4	Aanbevelingen	9
2	Beleid en governance	10
2.1	Afvalbeleid van Steenwijkerland	10
2.2	Besluitvorming in beeld	12
2.3	Organisatie en uitvoering van het afvalbeheer	13
2.4	Monitoring en sturing	15
3	Gerealiseerde prestaties	18
3.1	Milieuprestaties Steenwijkerland	18
3.2	Kostenprestaties	25
3.3	Serviceprestaties (inwoners tevredenheid)	33
4	Toekomstgerichtheid	39
4.1	Ontwikkelingen	39
4.2	Mogelijkheden beleidskeuzes	40
	Bijlage 1 Overzicht bestudeerde stukken	42
	Bijlage 2 Toelichting Boxenmodel	45

1 Samenvatting onderzoek

1.1 Inleiding

1.1.1 Achtergrond

De inzameling van huishoudelijk afval is één van de meest zichtbare vormen van gemeentelijke dienstverlening. Bij veranderingen van het inzamelsysteem kan een gemeente rekenen op reacties vanuit de samenleving. Het onderwerp heeft mede daarom vaak veel politieke belangstelling. Afvalinzameling is zeker op dit moment een veel besproken thema in de lokale politiek. Dit komt onder meer omdat veel gemeenten bezig zijn met de transitie naar een circulaire economie en daarbij staat het afvalbeheer vaak hoog op de prioriteitenlijst. De Rijksoverheid zet hier ook volop in en specifiek ook op de gescheiden inzameling en recycling van huishoudelijk afval. Het Rijk heeft ambitieuze doelen geformuleerd voor eerst 2020 en daarna voor 2025: in die jaren moet de hoeveelheid restafval worden teruggebracht naar respectievelijk 100 en 30 kg/inw¹. Voor veel gemeenten waaronder ook Steenwijkerland is dat een grote opgave. Daarom zijn er landelijk vele ontwikkelingen en experimenteren gemeenten volop om het ultieme systeem te zoeken om invulling te kunnen geven aan genoemde doelstellingen.

1.1.2 Opgave Steenwijkerland

De afvalinzameling in Steenwijkerland wordt uitgevoerd door ROVA. ROVA heeft in deze gemeenten als één van de eerste gemeenten in Nederland de systematiek “omgekeerd verzamelen” ingevoerd waarbij restafval moet worden weggebracht (lage service) en grondstoffen aan huis worden opgehaald (hoge service). Eerder had de gemeente al diftar ingevoerd. Dat heeft ertoe geleid dat gemeente Steenwijkerland vanaf circa 2015 een koppositie inneemt in Nederland als het gaat om milieuresultaat en dat tegen relatief lage kosten.

Ontwikkelingen in afvalland staan niet stil. De laatste tijd zijn er veel nieuwsberichten rondom “verhogingen van de afvalstoffenheffing” en “mogelijkheden van nascheiding” geweest. De raad van de gemeente vraagt zich daarom af of de ervaringen met en de huidige ontwikkelingen rond de afvalinzameling nog passen bij de beleidsuitgangspunten en de feitelijke en (milieu-) technische ontwikkelingen die golden ten tijde van het invoeren van het huidige systeem van afvalinzameling en verwerking.

1.1.3 Vraagstelling Rekenkameronderzoek

Naar aanleiding van vragen van raadsleden over de rol van ROVA, sturingsmogelijkheden, verschillen in tarieven tussen ROVA-gemeenten, voor- en nadelen van Diftar en nieuwe afvalverwerkingstarieven heeft de rekenkamercommissie besloten om hier nader onderzoek naar te doen.

De centrale vraag voor het Rekenkameronderzoek is door de rekenkamer tweeledig geformuleerd:

1. *In hoeverre voldoet de huidige wijze van afvalinzameling, afvalscheiding en tarifiering aan hetgeen de gemeenteraad voor ogen had toen voor de huidige werkwijze werd gekozen en is de huidige wijze van afvalinzameling effectief?*
2. *Kunnen er veranderingen doorgevoerd worden en zo ja: welke, en wat zijn daarvoor, binnen de huidige constellatie van samenwerking binnen de ROVA, de mogelijkheden?*

---

¹ Rijksbreed Programma VANG huishoudelijk afval: <https://www.vang-hha.nl/>

1.2 Onderzoeksmethodiek

1.2.1 Hoofdonderwerpen

Op basis van haar ervaringen in het vakgebied heeft Royal HaskoningDHV in opdracht van de rekenkamer het onderzoek uitgevoerd en daarbij de vragen vertaald naar drie hoofdonderwerpen:

- Beleid en governance (status en sturing).
- Gerealiseerde prestaties (effectiviteit en efficiëntie).
- Toekomstgerichtheid (handelingsperspectief en opties om doelen te behalen).

Aan de drie hoofdonderwerpen zijn tien deelvragen gekoppeld.

1.2.2 Onderzoeksvragen en normenkader

In onderstaande tabel staat een opsomming van deze vragen met het ontwikkelde normenkader.

Onderzoeksvraag	Normen
Beleid en governance	
1. Wanneer is de huidige wijze van het inzamelen van afvalstoffen in de gemeente door de gemeenteraad vormgegeven? Welke kaders zijn daarbij gesteld, welke uitgangspunten ten aanzien van milieuaspecten en ten aanzien van tarifiering zijn daarbij gehanteerd, en welke besluiten zijn ter zake genomen?	Het beleid is gebaseerd op concrete kaders. Raads- en collegebesluiten zijn duidelijk in beeld en hebben geleid tot de huidige beleidsuitvoering.
2. Is de bij de eerste deelvraag bedoelde 'gekozen lijn' op enig moment geëvalueerd en welke ijkpunten/indicatoren zijn daarbij gehanteerd? Welke (voorlopige?) conclusies zijn daarbij getrokken en heeft dat tot bijsturing geleid?	Beleid wordt periodiek geëvalueerd. Er zijn SMART KPI's vastgesteld t.b.v. beleidsmonitoring en bijsturing. Er is bijgestuurd indien noodzakelijk.
Gerealiseerde prestaties	
3. Leidt het huidige afvalbeheer (met Diftar) in Steenwijkerland tot realisatie van de beleidsdoelen in relatie tot kosten, milieu en service?	Maximaal 100 kg/inw restafval is haalbaar. Minimaal 75% Afvalscheiding is haalbaar.
4. Is het huidige afvalbeheer doelmatig (uitgedrukt in euro's per taak of inspanning)?	De kosten van het afvalbeheer in Steenwijkerland zijn marktconform in vergelijking met de benchmark en andere ROVA-gemeenten. De kosten voor de verschillende taken zijn marktconform in vergelijking met de benchmark.
5. Welke rol speelt het systeem van Diftar voor wat betreft het milieuaspect en de verdeling van de lastendruk? Is het gevormde beleid o.a. rond de toepassing van Diftar effectief?	Diftar leidt tot goede milieu- en kostenprestaties in Steenwijkerland. Diftar is gebaseerd op het principe "de vervuiler betaalt".
6. Is de dienstverlening voor afvalinzameling hoogwaardig en zijn inwoners daarover tevreden (service) en goed geïnformeerd (communicatie)?	De dienstverlening in de gemeente is hoogwaardig. Minimaal XX% van de inwoners is tevreden. Er is goed inzicht in het aantal en type meldingen. Bewoners zijn goed geïnformeerd (communicatie).
7. Hoe verhouden de afvalbeheerprestaties (kosten, milieu en service) ten aanzien van landelijke benchmarks en andere ROVA-gemeenten?	Milieuprestaties van de gemeente zijn minimaal gelijk aan het benchmarkgemiddelde (voor Diftar). De totale kosten per aansluiting (afvalstoffenheffing) zijn

Onderzoeksvraag	Normen
	gelijk aan het benchmarkgemiddelde (of lager).
	Serviceprestaties (voor halen en brengen) zijn minimaal gelijkwaardig aan de benchmark.
Ontwikkelingen en toekomstgerichtheid	
8. Welke ontwikkelingen en/of problemen zijn er te benoemen op het gebied van (de techniek van) afvalinzameling en afvalscheiding, milieuaspecten en/of verdeling van lastendruk die voor de gemeenteraad aanleiding kunnen zijn andere keuzes te maken?	Gemeenteraad wordt goed geïnformeerd over ontwikkelingen en mogelijke alternatieven t.o.v. het huidige systeem
9. Zou nascheiding een haalbare en effectieve oplossing kunnen zijn voor Steenwijkerland?	Geen norm
10. Wat zijn de mogelijkheden voor de gemeente en de ROVA om andere keuzes te maken? In hoeverre past dat binnen de huidige werkwijze via het deelnemerschap/aandeelhouderschap van ROVA?	Steenwijkerland kan haar eigen beleid bepalen en afwijken van de "ROVA-standaard"
	Deelnemerschap/aandeelhouderschap beïnvloedt niet de feitelijke uitvoering van de afvalinzameling

Tabel 1-1 Onderzoeksvragen en normenkader

1.2.3 Methodologie

Bovenstaande vragen en normenkader zijn gebruikt als uitgangspunt voor het onderzoek naar effectiviteit, efficiëntie en governance van het afvalbeleid in Steenwijkerland. Er zijn twee onderzoeksmethodes toegepast:

- Documentenanalyse: op basis van beleidsplannen, begrotingsstukken, contractstukken, rapporten en openbare benchmarks is een beeld geschetst van de situatie van het afvalbeleid ;
- Interviews met betrokkenen: de bevindingen van de documentenanalyse zijn verder aangevuld met informatie uit interviews met medewerkers van de gemeente en ROVA;

1.3 Kernbevindingen

1.3.1 Conclusies beleid en governance

Kaders en uitgangspunten afvalbeleid zijn gedateerd en onduidelijk (zie paragraaf 2.1.1)

De huidige wijze van het inzamelen van afvalstoffen heeft met name middels vaststelling van het Afvalbeleidsplan 2010-2015 en het raadsvoorstel 'Wijziging afvalinzameling' uit 2011 vorm gekregen. Opvallend is dat het daadwerkelijke ambitieniveau niet in de inhoudelijke stukken is vastgesteld maar dat de inhoudelijke doelstelling voor het reduceren van de hoeveelheid restafval in de Programmabegroting van 2011-2014 opgenomen.

Op 9 november 2010 is de programmabegroting in de raad behandeld. Hierin zijn inhoudelijke ambities met betrekking tot afvalscheiding opgenomen. Vervolgens heeft de raad op 16 november in 2010 het Afvalbeleidsplan 2010-2015 samen met het Kaderplan Duurzaam afvalbeheer Gemeente Steenwijkerland 2010-2015 vastgesteld. Logischer zou zijn om het ambitieniveau bij de inhoudelijke behandeling mee te nemen als basis voor verdere keuzes in maatregelen.

Vervolgens is op 25 oktober 2011 een raadsvoorstel 'Wijziging afvalinzameling' behandeld en vastgesteld. Hierin wordt verwezen naar een ROVA-breed geformuleerde doelstelling om de gemiddelde hoeveelheid restafval te verminderen tot 74 kg p/a per jaar in 2020 (of 30 kg per inwoner). De status van deze doelstelling is onduidelijk; te meer omdat verwezen wordt naar een doelstelling 'ROVA-breed' welke terug

te vinden is in de bij het raadsvoorstel gevoegde bijlage “- *beleidsnotitie ROVA: “Van afval naar grondstof; van idee naar aanpak; van betalen naar belonen”*. In de jaarlijkse Grondstoffenmonitor van ROVA ligt de lat op 30 kg per inwoner in 2025. Onduidelijk is nu in hoeverre bijsturing noodzakelijk is op basis van de ‘ROVA-brede’ ambitie in het ROVA beleidsplan. In deze programmabegroting 2011-2014, is de expliciete doelstelling opgenomen dat de hoeveelheid restafval in 2014 met 25% moet zijn afgenomen.

Hoewel het beleidskader een periode van 5 jaar (2010 – 2015) beslaat, is er de jaren nadien geen nieuw kader vastgesteld totdat op 28 september jl. het (nieuwe) grondstoffenplan 2021-2025 ‘Samen maken we van ons afval weer grondstof’ door de gemeenteraad is vastgesteld.

Besluitvorming is beperkt in beeld (zie paragraaf 2.2)

Veel besluiten en stukken van het huidige beleid en de huidige uitvoering dateren ver in het verleden, waarbij in de tussentijd ook nog eens personele wisselingen hebben plaatsgevonden. Hierdoor is de besluitvorming niet altijd goed in beeld.

De basis van het huidige beleid en de huidige beleidsuitvoering is reeds in 2010 en 2011 gelegd met de vaststelling van het Afvalbeleidsplan 2010-2015 en ‘Wijziging afvalinzameling’ in 2011. De vraag bestaat of de raad zich voldoende bewust is van de in het verleden gestelde ambities. Het ambitieniveau lijkt met name afkomstig uit beleidsplannen van ROVA die als bijlagen in raadsstukken zijn meegenomen. Vanuit het perspectief van beleidsevaluatie is het verstandig om ambities helder in de raadsstukken vast te stellen zodat er een transparante basis ligt om eventueel bij te sturen.

Een ander element waarbij de besluitvorming onvoldoende helder is, is de keuze om btw niet te verrekenen in de afvalstoffenheffing. Hier lijkt geen expliciete beleidskeuze aan ten grondslag te liggen. In de programmabegroting 2004 lijkt er voor het eerst (in cryptische bewoordingen) sprake van te zijn (het zogenaamde btw-compensatiefonds is landelijk in 2003 ingevoerd), maar daar wordt ook niet verwezen naar een separaat besluit om btw expliciet niet mee te nemen in de afvalstoffenheffing.

Organisatie en uitvoering afvalbeheer verloopt conform DVO, wel behoefte actualisatie document (zie paragraaf 2.3)

De uitvoering van het afvalbeheer wordt volledig uitgevoerd door ROVA. De samenwerking met en de uitvoering van taken uit de DVO door ROVA is in de basis op orde: er is een degelijke DVO, een goede relatie en problemen worden onderling opgelost.

Veranderingen in de uitvoering worden in de DVO verwerkt middels een zogenaamd mutatieformulier. De DVO stamt uit 2004 en is door de vele mutaties minder overzichtelijk geworden. De behoefte bestaat bij de gemeente om een actualisatie(document) van de DVO door te voeren zodat sprake is van één centraal actueel document.

Monitoring afvalbeheer kent impliciet een gedelegeerde beleidscyclus (zie paragraaf 2.4)

Conform de DVO rapporteert ROVA periodiek (jaarlijks en per kwartaal) over het afvalbeheer. Hiermee worden de milieu, service en kosten door ROVA gemonitord en gerapporteerd. Er vindt door de gemeente bestuurlijk vanuit de raad bezien echter geen periodieke evaluatie plaats van het afvalbeleid. De gemeente presteert in landelijk vergelijkend perspectief goed in het afvalbeheer. Echter, van een periodieke evaluatie omtrent realisatie van de ambities binnen gestelde kaders lijkt geen sprake. Veelal maakt een dergelijke evaluatie deel uit van de ontwikkeling van een nieuw beleidsplan. Waar het eerdere beleidsplan een periode besloeg tot 2015, is pas recent in 2021 opnieuw een beleidsplan vastgesteld. Er is derhalve vanuit de gemeente(raad) geen sprake van een gesloten beleidscyclus van beleidsvorming, besluitvorming, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie.

1.3.2 Conclusies milieuprestaties

De landelijke doelen voor 2020 zijn gerealiseerd (zie 3.1.1 en 3.1.2)

De landelijke doelstellingen om in 2020 maximaal 100 kg/inw restafval te hebben en minimaal 75% afvalscheiding te realiseren heeft Steenwijkerland behaald: in 2019 was de totale hoeveelheid restafval

74,5 kg/inw en het scheidingspercentage 83%. Opgemerkt wordt dat in ROVA beleidsdocumenten oorspronkelijk sprake was van een ambitie van 30 kg per inwoner in 2020. In de jaarlijkse monitoringrapportages wordt echter telkens verwezen naar (de landelijke ambities van) 30 kg per inwoner in 2025. Zoals hierboven aangegeven, de status van deze oorspronkelijke ambities zijn onduidelijk.

De milieuprestaties van Steenwijkerland zijn bovengemiddeld aan de benchmark (zie 3.1.3)

Steenwijkerland presteert in de benchmark bovengemiddeld op haar milieuprestaties. Zowel met het afvalscheidingspercentage (83% versus 75% gemiddeld) als met de hoeveelheid restafval (67 kg versus 127 kg gemiddeld per inwoner in de benchmark) scoort Steenwijkerland bovengemiddeld. Dit vertaalt zich over de gehele linie ook in hogere hoeveelheden gescheiden afvalstromen dan vergelijkbare gemeenten in de landelijke benchmark. De gekozen beleidslijn om restafval te ontmoedigen middels omgekeerd inzamelen en diftar is daarmee effectief gebleken.

1.3.3 Conclusies kostenprestaties

Nader inzicht in detaillering van de kostenstructuur is gewenst (zie ook paragraaf 3.2.1)

In 3.2.1 wordt de kostenstructuur behandeld. Onderdeel daarin is het kostenallocatie-model (het zogenaamde 'Boxen-model') op basis waarvan ROVA haar tarieven met de gemeente verrekend. Op basis van deze systematiek kan een redelijk overzicht verkregen worden van de verschillende kostencomponenten. Het model kent echter verschillende verrekeningen en kortingen waardoor een meer zuiver inzicht in kosten per taak soms ontbreekt.

ROVA heeft aangegeven dat door verstrijking van tijd het Boxenmodel inmiddels meer vragen oproept en dat ze bezig is met het actualiseren om te zorgen dat er een transparant afrekenmodel blijft bestaan. Momenteel loopt de voorbereiding waarbij het jaar 2022 volgens het nieuw contourenmodel wordt ingeregeld. De financieel gemeentelijke contactambtenaren zijn hierbij betrokken. Kern van de actualisatie is dat ROVA het huidige Boxenmodel wil indelen in herkenbare posten waarbij logistiek, infrastructuur, verwerking en diverse andere producten en diensten herkenbaar worden uitgesplitst.

Er is sprake van een doelmatig afvalbeheer

De totale afvalbeheerkosten per huishouden zijn in gemeente Steenwijkerland vergelijkbaar met het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten uit de landelijke benchmark (klasse D). Om over de effectiviteit of doelmatigheid van de bestede middelen uitspraken te kunnen doen moet niet enkel gekeken worden naar de kosten van de inspanning maar tevens naar het behaalde resultaat. Hiervoor zijn de uitgaven voor het afvalbeheer afgezet tegen het behaalde scheidingsresultaat, zie ook onderstaande tabel.

Tabel 1-2 Overzicht kosten per procentpunt afvalscheiding Steenwijkerland 2019 in vergelijking met landelijke benchmark.

2019	Steenwijkerland	Klasse D
Scheidingspercentage totaal	83%	75%
Totaal afvalbeheerkosten	€160	€157
Kosten per procentpunt afvalscheiding per huishouden	€1,93	€2,09

Uit de tabel blijkt dat de kosten per procentpunt afvalscheiding van Steenwijkerland lager zijn dan het gemiddelde bij vergelijkbare gemeenten in de benchmark. Tegen min of meer vergelijkbare kosten realiseert gemeente Steenwijkerland een substantieel hoger scheidingsrendement dan de vergelijkbare gemeenten (83% versus 75%).

Er is sprake van een relatief lage afvalstoffenheffing, echter geen volledige dekking, zie ook 3.2.1

Gemeente Steenwijkerland kent een relatief lage afvalstoffenheffing. Landelijk kennen gemeenten met diftar en goede scheidingsprestaties gemiddeld ook een lagere afvalstoffenheffing. De vergelijking kent wel de kanttekening dat niet alle gemeenten een kostendekkende afvalstoffenheffing kennen en ook verschillen kennen in beleid omtrent wat wel en niet mee te nemen (bijvoorbeeld kwijscheidingsbeleid) in de afvalstoffenheffing, zo ook gemeente Steenwijkerland.

De afvalstoffenheffing in Steenwijkerland is niet kostendekkend, met name omdat de btw daarin niet is meegenomen, en ook een deel van de gemeentelijke overhead niet. De meeste gemeenten in Nederland doen dat (grotendeels) wel. De btw van de dienstverlening van ROVA was in 2019 circa € 0,8 miljoen. Deze worden uit de algemene middelen gefinancierd². Dit komt neer op ca. € 41 per huishouden (Wha).

Diftar leidt niet tot zwaardere lasten in verdeling lastendruk (zie paragraaf 3.2.2)

Met betrekking tot de rol van diftar in de verdeling van de financiële lastendruk kan worden geconcludeerd dat burgers in gemeente Steenwijkerland kwijtschelding kunnen aanvragen voor het vaste deel van de afvalstoffenheffing en aanvullend voor het variabele deel. Laatstgenoemde komt overeen met circa 13 aanbiedingen per jaar, ofwel één keer per vier weken. In het buitengebied is dit gelijk aan de aangeboden inzamelfrequentie. Inwoners die derhalve in aanmerking komen voor kwijtschelding komen daarmee in aanmerking voor volledige kwijtschelding. Een aandachtspunt daarbij is wel dat kwijtschelding van het variabele deel kan leiden tot een kleinere prikkel tot afvalscheiding of zelfs het volledig verdwijnen ervan.

1.3.4 Conclusies serviceprestaties

Inwoners zijn tevreden over de dienstverlening van ROVA (zie 3.3.1)

Uit het inwonersonderzoek dat ROVA zelf heeft uitgevoerd in 2020 blijkt dat inwoners van Steenwijkerland over het algemeen tevreden zijn over de dienstverlening van ROVA; de dienstverlening scoort een rapportcijfer 7,5. Het aantal klachten en meldingen bij het ROVA klantcontactcentrum is beperkt. Met 0,9 klachten per 1.000 inwoners ligt het gemiddelde ruim onder de maximale norm van 2 klachten per 1.000 huishoudens.

Inwoners worden gestimuleerd afval te scheiden door lage ophaalfrequentie restafval (zie 3.3.2)

Kijkend naar het aangeboden serviceniveau dan valt met name op dat het aangeboden serviceniveau voor PMD lager ligt dan bij andere vergelijkbare gemeenten in de landelijke benchmark. Zowel de ophaalfrequentie als het aantal brengvoorzieningen is lager. Ook restafval kent een lager serviceniveau maar hier is bewust als strategie voor gekozen, om afvalscheiding te stimuleren.

1.3.5 Conclusies Toekomstgerichtheid

Mogelijkheden beleidskeuzes (zie paragraaf 4.1)

De gemeente is verantwoordelijk voor het afvalbeleid. ROVA is uitvoerende partij. Daarin kent gemeente Steenwijkerland beleidsvrijheid. De gemeenteraad heeft daarbij de mogelijkheid om, bijvoorbeeld via werkbezoeken of specifieke vragen, zich vanuit ROVA op de hoogte te laten stellen van relevante ontwikkelingen in het afvalbeheer. ROVA geeft aan gemeenten juist ook door de juridische structuur (Naamloze Vennootschap) meer flexibiliteit te kunnen bieden dan bijvoorbeeld via een Gemeenschappelijke Regeling. Dit is in lijn met het landelijke beeld hieromtrent. Wel spelen onderliggende contracten (zoals bijvoorbeeld verwerkingscontracten) een rol bij eventuele wijziging in beleid.

---

² Elke gemeente kan btw op facturen terugvragen via het btw compensatiefonds. Daarnaast zijn met de vorming van het btw compensatiefonds de gemeenten gekort op de algemene uitkering voor wat betreft de omzetbelasting. De omzetbelasting wordt niet begroot maar mag, als gevolg van de invoering van het btw compensatiefonds, meegenomen worden als kostenpost in de tariefberekening van afval en riool. Gemeente Steenwijkerland doet dat echter niet en mist daardoor inkomsten.

1.4 Aanbevelingen

Al met al presteert gemeente Steenwijkerland goed op afvalbeheer. Zowel qua milieuprestaties als kosten en serviceprestaties kan ze meten met of presteert ze beter dan vergelijkbare gemeenten in de landelijke benchmark. Desondanks zijn een aantal elementen voor verbetering vatbaar. Hieronder volgen derhalve een drietal aanbevelingen.

Geef vorm aan de sturingswensen van de raad

Samen met de raad moet, om de kaderstellende en controlerende rol van de raad beter in te kunnen vullen, in kaart worden gebracht welke informatie (aanvullend) nodig is om goede ambities en kaders te kunnen stellen en welke informatie de raad nodig heeft om de voortgang en uitvoering daarvan te kunnen controleren en indien nodig bij te sturen. Er zou meer bewust stilgestaan kunnen worden bij de vaststelling van het gewenste ambitieniveau en de gestelde kaders. Door ambities SMART in raadsvoorstellen op te nemen wordt transparantie bevorderd. Een periodieke evaluatie kan daarbij bijdragen aan het informeren van de raad over de voortgang.

Heroverweeg posten en dekking afvalstoffenheffing

Een tweetal zaken is opgevallen aan de opzet van de afvalstoffenheffing. Voor de btw toerekening geldt dat nader onderzocht kan worden in hoeverre deze wel aan de afvalstoffenheffing toegerekend zou moeten worden. Nu gaat dit ten laste van de algemene middelen. Het gaat om ca € 41 per huishouden. Verder geldt dat de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing de kosten niet dekken, met name doordat btw en een deel van de gemeentelijke overhead niet in de afvalstoffenheffing is verrekend. Het dekkingspercentage valt daarmee ruim 20% lager uit.

Stuur aan op actualisatie van de DVO

De huidige DVO met ROVA kent inmiddels vele mutaties. Een actualisatie van de DVO is ambtelijk wenselijk. Ook is geconstateerd dat het kostenallocatiemodel achter de DVO afrekening geactualiseerd kan worden naar de huidige tijd. ROVA heeft aangegeven hiermee inmiddels aan de slag te zijn. Het is goed de voortgang hierin te volgen.

2 Beleid en governance

Gemeenten werken (bewust en onbewust) aan de hand van de stappen van de beleidscyclus (zie figuur 2.1). Deze geeft de dynamiek weer van beleidsvorming, uitvoering, evaluatie en bijsturing in een cirkel die telkens opnieuw doorlopen wordt.

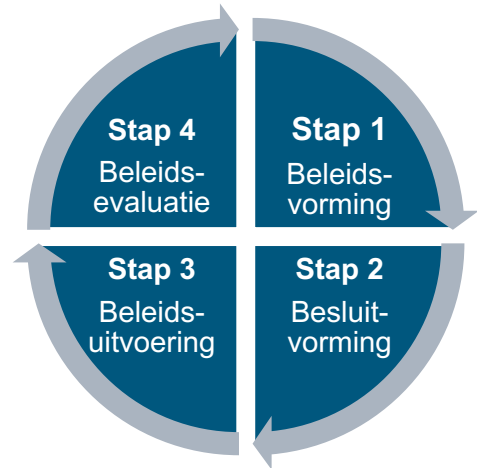
In dit hoofdstuk staan de bevindingen ten aanzien van de beleidscyclus en governance van afvalbeheer in Steenwijkerland. Aan bod komen:

Afvalbeleid van Steenwijkerland – paragraaf 2.1

Besluitvorming in beeld – paragraaf 2.2

Organisatie en uitvoering van het afvalbeheer – paragraaf 2.3

Monitoring en sturing – paragraaf 2.3

Figuur 2.1 Beleidscyclus (o.b.v. PDCA)

2.1 Afvalbeleid van Steenwijkerland

In deze paragraaf wordt de volgende deelvraag onderzocht:

Onderzoeksvraag	Normen
Beleid en governance	
1. Wanneer is de huidige wijze van het inzamelen van afvalstoffen in de gemeente door de gemeenteraad vormgegeven? Welke kaders zijn daarbij gesteld, welke uitgangspunten ten aanzien van milieuaspecten en ten aanzien van tarifiering zijn daarbij gehanteerd, en welke besluiten zijn ter zake genomen?	<p>Het beleid is gebaseerd op concrete kaders.</p> <p>Raads- en collegebesluiten zijn duidelijk in beeld en hebben geleid tot de huidige beleidsuitvoering.</p>

2.1.1 Kaders en uitgangspunten afvalbeleid

Met betrekking tot het afvalbeleid in Steenwijkerland gaan we in op:

- Doelstellingen afvalbeleid.
- Besluitvorming afvalbeleid is in beeld.
- Tussentijdse evaluaties.

Doelstellingen Afvalbeleid

Relevante plandocumenten voor het huishoudelijk afvalbeleid in Steenwijkerland zijn:

- Van afvalbeheer naar grondstofbeheer: anders denken, anders doen! (ROVA, oktober 2009).
- Van afval naar grondstof; van idee naar aanpak; van betalen naar belonen, ROVA, juli 2011).
- Afvalbeleidsplan 2010-2015 Duurzaam afvalbeheer 'Afval kun je beter scheiden' (mei 2010).
- Kaderplan Duurzaam afvalbeheer Gemeente Steenwijkerland 2010-2015 (mei 2010).
- Programmabegroting 2011-2014.
- Besluitenlijst 16 november 2010.
- Besluitenlijst 25 oktober 2011 met besluiten Raadsvoorstel 'Wijziging afvalinzameling'.
- Raadsbrief 2013-28 – Nieuwe wijze van afvalinzameling (21 mei 2013).

Op 9 november 2010 is de programmabegroting in de raad behandeld. Hierin zijn inhoudelijke ambities met betrekking tot afvalscheiding opgenomen. Vervolgens heeft de raad op 16 november in 2010 het Afvalbeleidsplan 2010-2015 samen met het Kaderplan Duurzaam afvalbeheer Gemeente Steenwijkerland 2010-2015 vastgesteld. In het verlengde daarvan heeft de raad het college opgedragen maatregelen te treffen om het afval scheiden zodanig te stimuleren, dat het aantal grijsledingen (restafval) zal

verminderen; uiterlijk 1 januari 2014 moest gemeentebreed het grijze “haalsysteem” omgezet worden naar het grijze “brengsysteem”. Vervolgens is de raad in de vergadering van 25 oktober 2011 nader geïnformeerd over de stand van zaken en heeft de raad besloten: “kennis te nemen van de voortgang van het Afvalbeleidsplan sinds 2010; per 1-1-2012 het nultarief te hanteren voor de GFT-container onder gelijktijdige aanpassing van het vastrecht met dien verstande dat:

- de toekomstige dividenden van de ROVA toegerekend blijven worden aan de gesloten huishouding afvalstoffenheffing;
- de voorgestelde aanpassing van het vastrecht verminderd wordt met het dividend van de ROVA;
- dat in geval van hoge kapitaalsopbouw in de gesloten huishouding, eenmalige afromingen mogen plaatsvinden ten dienste van investeringen in duurzame energie en/of duurzame afvalverwerking;
- de inzameling van GFT-afval in het buitengebied wordt heringevoerd;
- de inzamelfrequentie van restafval per 1-1-2012 wordt verlaagd naar 1 x per 4 weken”.

Op basis van de beleidsstukken ontstaat het beeld dat er in de inhoudelijke afvalbeleidsstukken niet expliciet een concreet ambitieniveau door de raad is vastgesteld, maar dat er op basis van de Kadernotitie maatregelen gekozen zijn om een hoger scheidingsresultaat te realiseren: “In dit “kaderplan” is het kader in het afvalbeleidsplan verder uitgewerkt. Per ambitieniveau en huishoudelijke afvalstroom zijn maatregelen en beleidslijnen voorgesteld gericht op een verdere optimalisatie van het inzamelrendement. [...] Op basis van de keuze die door de gemeenteraad wordt gemaakt over de wijze waarop de inzameling van afval moet gaan plaatsvinden zullen de actiepunten verder worden uitgewerkt in een concreet uitvoeringsplan.” (bron: *Kaderplan Duurzaam afvalbeheer Gemeente Steenwijkerland 2010-2015, p.11*).

Vervolgens is op 25 oktober 2011 een raadsvoorstel ‘Wijziging afvalinzameling’ behandeld waarin verwezen wordt naar een ROVA-breed geformuleerde doelstelling om de gemiddelde hoeveelheid restafval te verminderen tot 74 kg p/a per jaar in 2020: “Op basis van verschillende inzamelproeven in den lande, en met name de pilots in een aantal ROVA gemeenten, is ROVA-breed de doelstelling geformuleerd om de huidige gemiddelde hoeveelheid restafval van 497 kg per aansluiting per jaar, te verminderen tot 74 kg in het jaar 2020.” Daarbij wordt aangegeven dat serieuze maatregelen noodzakelijk zijn en dat een andere benadering van de inzamelstructuur vereist is. Tevens wordt aldaar verwezen naar: “In de programmabegroting 2011 is opgenomen dat de hoeveelheid restafval in 2014 met 25% moet zijn afgenomen”.

Hoewel het beleidskader een periode van 5 jaar (2010 – 2015) beslaat, is er de jaren nadien geen nieuw kader vastgesteld. Op 28 september jl. is het (nieuwe) grondstoffenplan 2021-2025 ‘Samen maken we van ons afval weer grondstof’ door de gemeenteraad vastgesteld.

Onderstaand zijn de in beleidsdocumenten aangetroffen doelstellingen weergegeven. Het is onduidelijk in hoeverre de ROVA brede doelstellingen door de raad zijn vastgesteld. Zoals hierboven beschreven is het ROVA ambitieniveau meer impliciet vastgesteld. Onduidelijk is derhalve in hoeverre deze ambities leidend dienen te zijn voor de uitvoering. Met name de doelstelling van 30 kg restafval per inwoner per jaar in 2020 vraagt daarbij aandacht. Deze stamt uit het ROVA beleidsplan van 2011 maar in de latere jaarlijkse grondstoffenmonitor van ROVA wordt 30 kg als doel neergezet voor 2025.

Tabel 2-1 Overzicht beleidsdoelstellingen Steenwijkerland

Onderwerp	Doelstelling	Doeljaar
Hoeveelheid restafval	In programmabegroting 2011-2014 is opgenomen dat de hoeveelheid restafval in 2014 met 25% moet zijn afgenomen [1].	2014
	ROVA-brede ambitie is om in de periode 2010-2015 tenminste de helft van de herbruikbare fracties gescheiden in te zamelen en nuttig te kunnen hergebruiken. Omgerekend betekent dit een reductiestreven van 25% op de totale hoeveelheid restafval. Grofweg betekent dit dat gemiddeld genomen 50 kg per inwoner via preventie of extra bronscheiding moet worden gerealiseerd [2]	2015

Onderwerp	Doelstelling	Doeljaar
	201 kg restafval per inwoner per jaar 100 kg restafval per inwoner per jaar 30 kg restafval per inwoner per jaar	2010 2014 2020
Service	Met de beoogde wijziging van de inzamelstructuur wordt maximaal ingezet op enerzijds een hoog serviceniveau op de inzameling van waardevolle grondstoffen en anderzijds een aangepast serviceniveau op de inzameling van het restafval.	-
Kosten	Uitgangspunt bij te hanteren ambitieniveau is dat afvalinzameling voor de burger niet duurder mag worden.	-

[1] Programmabegroting 2011-2014

[2] Afvalbeleidsplan ROVA 'Omgekeerd inzamelen'; Van afval naar grondstof; van idee naar aanpak; van betalen naar belonen, ROVA, juli 2011)

2.2 Besluitvorming in beeld

In onderstaand gaan we in op de volgende deelvraag:

Onderzoeksvraag	Normen
Beleid en governance	
1. Welke besluiten zijn ter zake genomen?	Raads- en collegebesluiten zijn duidelijk in beeld en hebben geleid tot de huidige beleidsuitvoering.

De basis van het huidige beleid en de huidige beleidsuitvoering is reeds in 2010 en 2011 gelegd met vaststelling van het Afvalbeleidsplan 2010-2015 en 'Wijziging afvalinzameling' in 2011. Het ombouwen van het haalsysteem voor restafval naar een brengsysteem, uiterlijk per 1-1-2014 is hierin reeds opgenomen. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van afvalgerelateerde stukken die nadien in de Raad en/of College zijn behandeld.

Opgemerkt wordt dat veel besluiten en stukken dateren ver in het verleden waarna personele wisselingen hebben plaatsgevonden. De huidige verantwoordelijken zijn derhalve (logischerwijs) niet altijd tot in alle details op de hoogte van de gang van zaken destijds. Ook zijn niet van alle stukken ondertekende versies aangetroffen waardoor de formele status niet altijd kon worden vastgesteld. Wat in z'n algemeenheid geconstateerd kan worden is dat na vaststelling van het beleidsplan 2010-2015 veranderingen veelal via de programmabegrotingen zijn vastgesteld. Zo is bijvoorbeeld een (uitwerking van een) inhoudelijke beleidsdoelstelling voor het reduceren van de hoeveelheid restafval in de Programmabegroting van 2011-2014 opgenomen. Hierbij is een vertaalslag gemaakt naar in te zamelen hoeveelheden GFT, papier, glas en kunststoffen.

Er zijn echter ook keuzes gemaakt waarvan de oorsprong in de besluitvorming onduidelijk is. Zo is er bijvoorbeeld geen beleidsdocument aangetroffen waaruit expliciet de keuze blijkt voor het niet-verrekenen van de btw in de afvalstoffenheffing. De invoering van het btw-compensatiefonds was al in 2003. Navraag leert dat hier geen expliciete keuze over lijkt te zijn gemaakt dat in een apart besluit is vastgelegd. In de programmabegroting 2004 is er voor het eerst (in cryptische bewoordingen) sprake van, maar daar wordt ook niet verwezen naar een apart besluit. Inmiddels is ambtelijk het beeld dat dit 'gewoon' indirect zo is besloten.

2.3 Organisatie en uitvoering van het afvalbeheer

In deze paragraaf wordt de volgende deelvraag onderzocht:

• Hoe is de afvalinzameling vormgegeven (in samenwerking met uitvoerende organisatie ROVA) en hoe is dit georganiseerd?	Er wordt gewerkt conform een plan, contract / DVO
	Afspraken worden nagekomen

Met betrekking tot de organisatie van het afvalbeheer gaan we in op:

- Afvalbeheer binnen de gemeentelijke organisatie.
- Afvalbeheer uitbesteed aan ROVA:
  - De DVO met ROVA.
  - De mate waarin gewerkt wordt conform de DVO.

Afvalbeheer binnen de gemeentelijke organisatie

De gemeente heeft zelf een beleidsmedewerker afval. Deze bereidt beleidsstukken voor, alsmede de besluitvorming in overleg met de verantwoordelijke portefeuillehouder. Daarnaast onderhoudt de gemeente een Klant Contact Centrum (KCC). In de uitvoering is het merendeel van het afvalbeheer uitbesteed aan ROVA. Een uitzondering hierop zijn de openbare prullenbakken in de buitenruimte die de gemeente zelf ledigt.

Afvalbeheer uitbesteed aan ROVA

Naast een interne beleidsmedewerking voor afvalbeheer biedt ROVA ook beleidsondersteuning. De afvalinzameling en -verwerking wordt in Steenwijkerland volledig uitbesteed aan ROVA. ROVA is een publieke dienstverlener en levert haar diensten aan 23 gemeenten met een werkgebied van ongeveer 855.000 inwoners verdeeld in 3 regio's: IJssel-Vecht, Achterhoek en Eemland.

De relatie met ROVA is meerzijdig: de gemeente is aandeelhouder type A van ROVA. Dit betekent dat zij gebruik maakt van het domein afval & grondstoffen en exploitatie stortplaats. Als zodanig heeft de gemeente ook recht op een jaarlijkse dividenduitkering op basis van het resultaat van NV ROVA Afvalverwerking.

Gemeente Steenwijkerland neemt dus diensten af, namelijk afvalinzameling en afvalverwerking. De afspraken op de verschillende onderwerpen zijn vastgelegd in een Dienstverleningsovereenkomst (DVO).

De DVO met ROVA

De DVO met ROVA is in 1996 ingegaan en in 2004 geactualiseerd. De DVO bestaat uit drie delen, te weten:

- Deel I: Door ROVA uit te voeren taken.
- Deel II: Rapportage en toezicht.
- Deel III: Specificatie van de vergoedingen.

In de afgelopen decennia zijn er meerdere wijzigingen/mutaties in de DVO doorgevoerd. Die zijn per onderdeel van de DVO benoemd.

Deel I: Door ROVA uit te voeren taken

Dit deel is een juridisch document en beschrijft de algemene afspraken tussen de gemeente Steenwijkerland als opdrachtgever en ROVA als opdrachtnemer. Hierin is onder andere de rolverdeling tussen de partijen vastgelegd, de looptijd van het contract (deze is voor onbepaalde tijd vastgelegd), hoe wijzigingen plaatsvinden en op welke manier financiële verrekening plaatsvindt.

De DVO beperkt zich tot het takenpakket van ROVA. Hierin vallen (peiljaar 2004):

- Inzameling van alle huishoudelijke stoffen (restafval, grofvuil, GFT, grof tuinafval, KCA, OPK, glas, koel en vriesapparatuur en textiel). Ophaalfrequentie is hier niet in opgenomen.
- Uitvoering van be- en verwerkingstaken.
- Beschikbaarstelling, vervanging en beheer van wegbrengvoorzieningen en ophaalvoorzieningen.
- Klachtenafhandeling.
- Voorlichting via de afvalkalender.

Sinds de opstelling van de DVO uit 2004 zijn diverse mutaties uitgevoerd met betrekking tot het takenpakket van ROVA, zie onderstaande tabel.

Tabel 2-2 Doorgevoerde mutaties in het DVO met ROVA

Datum	Mutatie - taak
14-09-2010	Inzet veegmachine
21-09-2010	Tweejaarlijks inwoners onderzoek
15-03-2011	Standplaats inzameling grof tuinafval 6x per jaar op 4 locaties
15-03-2011	Extra uren openstelling milieubrengstation
15-03-2011	Grof tuinafval "gratis" brengen naar milieubrengstation, 6x per jaar
15-03-2011	Extra schoonmaken na inzameling kunststof
08-08-2011	Vegen op zaterdagen, ingaande 1 januari 2012
01-01-2012	Omgekeerd inzamelen fase 1
10-12-2012	Extra grof tuinafval "gratis" brengen naar milieubrengstation, 2x per jaar
20-08-2013	Textiel 0 €-mutatie
07-07-2014	Deelname zwerfvuilcampagne
27-07-2015	Sorteren en vermarkten PMD
21-12-2016	Stopzetten machinaal vegen op zaterdag, Markt
06-09-2017	Kosten inzameling PMD bij Hoogbouw
2010- heden	Levering en plaatsing van voorzieningen voorafvalstromen

De vele mutaties maken dat de DVO bestaat uit een basisdocument met (jaarlijkse) aanvuldocumenten. Dit maakt de traceerbaarheid van mutaties inzichtelijk maar maakt tegelijkertijd dat de actueel geldende voorwaarden niet overzichtelijk in één actueel totaaldocument opgenomen zijn.

Deel II: Rapportage en toezicht

In deel II van de DVO staan de taken (Producten) beschreven die ROVA voor de gemeente uitvoert. Ook staan hier de wederzijdse verplichtingen tussen beide partijen. In deel II zijn de verschillende producten en onderwerpen waarover ROVA aan de gemeente rapporteert uitgewerkt. Dit bestaat uit twee rapporten die per kwartaal worden opgesteld door ROVA: 1) rapport over de uitvoering van de dienstverlening en 2) een rapport over het aantal aanbiedingen.

Verdere wijzigingen in de diensten en afspraken worden besproken in de overleggen tussen gemeente en ROVA, deze vinden minimaal één keer per jaar plaats. Dan staan de ontwikkelingen m.b.t. de werkzaamheden en te nemen beslissingen op de agenda.

Deel III: Specificatie van de vergoedingen

Tot slot volgt DVO Deel III. In dit deel zijn de afspraken omtrent de vergoedingen voor de dienstverlening opgenomen. Ieder jaar wordt de hoogte van de vergoeding herzien. Wat daarbij opvalt is dat de vergoedingen die de gemeente aan ROVA betaalt in lijn dienen te zijn met de vergoeding die ROVA voor soortgelijke diensten in de overige Gemeenschappelijke Regeling IJssel-Vecht deelnemende gemeenten

berekent. Mogelijk wijkt deze dus af van andere regiogemeenten die bij ROVA zijn aangesloten. Dit is niet in detail onderzocht. ROVA heeft aangegeven dat er wel verschillen kunnen bestaan als gevolg van de historische totstandkoming van de begrotingen, zie ook de toelichting op het Boxenmodel in paragraaf 3.2.1.

Realisatie DVO

De uitvoering gaat over het algemeen goed en conform de DVO. De praktijk laat dat ook zien: er zijn maar weinig klachten en inwoners zijn over het algemeen tevreden over de dienstverlening. Verder geeft de gemeente aan dat zij altijd bij ROVA terecht kunnen.

Gemeente Steenwijkerland komt meerdere malen per jaar samen met ROVA:

1. Operationeel overleg (accounthouder ROVA & beleidsmedewerker Steenwijkerland) - Elke zes weken.
2. Overleg met alle ROVA gemeenten over actualiteiten - 2x per jaar.
3. Overleg met alle 'financiële collega's' ROVA gemeenten - 2x per jaar.
4. Het grondstofmonitor gesprek – 2x per jaar
5. Het eindejaargesprek
6. het periodieke werkbezoek van de raad - tenminste 1x per 4 jaar
7. De aandeelhoudersvergaderingen -2x per jaar
8. Op projectbasis wordt er contact gezocht en onderhouden waar nodig.

Alhoewel betrokkenen vanuit de gemeente aangeven dat ROVA goed is in de basis dienstverlening, zouden zij wel een vernieuwde DVO willen zien. De versie uit 2004 is door de mutaties minder overzichtelijk geworden.

2.4 Monitoring en sturing

In deze paragraaf wordt de volgende deelvraag onderzocht:

Onderzoeksvraag	Normen
Beleid en governance	
2. Is de bij de eerste deelvraag bedoelde 'gekozen lijn' op enig moment geëvalueerd en welke ijkpunten/indicatoren zijn daarbij gehanteerd? Welke (voorlopige?) conclusies zijn daarbij getrokken en heeft dat tot bijsturing geleid?	Beleid wordt periodiek geëvalueerd.
	Er zijn SMART KPI's vastgesteld t.b.v. beleidsmonitoring en bijsturing.
	Er is bijgestuurd indien noodzakelijk.

Met betrekking tot de monitoring van het afvalbeheer gaan we in op:

- Belangrijkste beleidsindicatoren.
- Evaluatie en bijsturing beleid.

2.4.1 Belangrijkste indicatoren

In de programmabegroting 2011-2014 is de volgende beleidsdoelstelling opgenomen (zie ook paragraaf 2.1.1):

- 60% van het huishoudelijk afval wordt gescheiden;
- het huishoudelijk restafval neemt af met 25%.

De afname van het restafval is daarbij nader uitgewerkt naar een verhoging van de hoeveelheid in te zamelen GFT, papier, glas en kunststofafval.

Monitoring conform indicatoren in DVO

Er wordt door ROVA periodiek gemonitord en gerapporteerd op verschillende indicatoren. Conform de opbouw van deel II (productbladen) van de DVO staat dat ROVA-rapportages verzorgt over een aantal onderwerpen, zie tabel 2.3.

Tabel 2-3 Rapportages ROVA conform DVO deel II

Rapportage	Beschrijving	Wanneer/frequentie
Rapportage Afvalhoeveelheden	In deel II van de DVO staat voor ieder product (per afvalstroom en inzamelwijze) dat ROVA rapporteert over: <ul style="list-style-type: none"> Hoeveelheid ingezameld afval per deelfractie <ul style="list-style-type: none"> Restafval Grofvuil GFT Klein gevaarlijk afval Wit glas Bont glas 	Kwartaal
Rapportage klachten en meldingen	In deel II van de DVO dat ROVA rapporteert over: <ul style="list-style-type: none"> Aantal en aard van de meldingen/klachten Afhandelingswijze van de klachten 	Kwartaal

Monitoring en rapportage in de praktijk

ROVA monitort en rapporteert jaarlijks middels de Grondstoffenmonitor over de gemeenteprestaties van het afvalbeheer. In de monitor worden vier onderwerpen behandeld, zijnde: Milieu, Financieel, Service en Educatie. Ook het onderliggende inwoners onderzoek en de sorteeranalyses worden gedeeld met de gemeente.

Binnen de monitor worden de gemeentelijke prestaties vergeleken met de prestaties van de andere ROVA gemeenten en met het landelijk vergelijkbare gemiddelde. Hiervoor hanteert ROVA de indeling in stedelijkheidsklassen van het CBS³. Inmiddels is binnen de jaarlijkse benchmark van de branchevereniging NVRD (waar ROVA ook aan meedoet) gekozen voor onderscheid in hoogbouwklasse waarbij het aandeel hoogbouw binnen de gemeente bepalend is voor de indeling.

Naast de Grondstoffenmonitor rapporteert ROVA jaarlijks middels een eindafrekening ook de financiële verantwoording. Verder ontvangt de gemeente elk kwartaal een DVO-rapportage met ingezamelde hoeveelheden.

Naast de ROVA monitor wordt in de bijlage van de programmabegroting jaarlijks een afvalgerelateerde indicator opgenomen, zijnde de 'Omvang huishoudelijk restafval'. Deze loopt wel iets achter op het jaar van de begroting. Zo is in de begroting 2021-2024 (vastgesteld in november 2019) het jaar 2018 opgenomen en afgezet tegen het landelijk gemiddelde.

2.4.2 Evaluatie en bijsturing

De mate waarin gewerkt wordt conform de DVO

Zowel de gemeente als ROVA geven aan dat de samenwerking en de uitvoering van de taken uit de DVO over het algemeen goed gaan. De gemeente geeft aan dat zij over het algemeen geen omkijken heeft naar de uitvoering door ROVA; er is in de loop der jaren een vertrouwensband ontstaan. Wijzigingen in beleid of uitvoering worden verwerkt in de DVO middels een mutatieformulier.

De mate waarin de raad op de hoogte wordt gesteld over het afvalbeleid

De vaststelling van de programmabegroting lijkt het jaarlijks ijkmoment voor vragen en moties rondom afvalbeheer vanuit de raad. Het huidige beleid is reeds in 2010 vastgesteld door de raad. Nadien heeft het onderwerp huishoudelijk afval verschillende keren op de agenda van de raad gestaan. Vijf jaar terugkijkend, vanaf 2016 betreft het:

³ Stedelijkheidsklassen zijn gebaseerd op de omgevingsadressendichtheid van een gemeente. De vijf stedelijkheidsklassen zijn gebaseerd op klassegrenzen van 2.500, 1.500, 1.000 en 500 adressen per km².

- November 2016 : Motie Steenwijkerland Schoon over grofvuilinzameling tot 250 kg gratis (motie ingetrokken).
- November 2018: Motie Steenwijkerland Schoon over grofvuilinzameling tot 150 kg gratis (motie verworpen).
- November 2020: Motie informatievoorziening afvalstromen scheiden en hergebruiken (motie mondeling afgedaan).

Verder is de OPK inzameling een onderwerp dat in de raad speelt. Dit is versterkt sinds de oudpapier-inzamelaar Suez (onder regie van ROVA) per januari 2021 is gestopt met de OPK inzameling via vrijwilligers. Daarbij stopte Vereniging OPA ook met de OPK inzameling. Er wordt nu met professionele beladers gereden. Deze ontwikkelingen riepen vragen op in de raad waaruit een voorstel 'Invoering blauwe mini-container oudpapier in Steenwijk' (24 november 2020) werd ingediend. Deze is niet aangenomen.

In de jaarlijkse monitoringrapportage van ROVA (de 'Grondstoffenmonitor') wordt bij grotere afwijkingen in bijvoorbeeld scheidingsresultaten of kosten een toelichtende verklaring gegeven.

Een (zelfstandige) evaluatie van het afvalbeleid door de gemeente vindt echter niet periodiek plaats. Grotere beleidsevaluaties vinden veelal ook plaats wanneer er bijvoorbeeld een nieuw beleidsplan of -kader wordt opgesteld of ten uitvoering is gebracht. Het 'vigerende' beleidsplan dateert echter uit 2010. Wel is er in 2013 een raadsbrief geweest met de eerste resultaten van de nieuwe wijze van inzamelen.

3 Gerealiseerde prestaties

In onze aanpak maken we gebruik van de in de afvalwereld bekende afvaldriehoek om de gerealiseerde prestaties op afvalbeheer te duiden. De afvaldriehoek is een instrument om de prestaties, doelen en ambities ten aanzien van de belangrijkste aspecten t.a.v. afvalbeheer in kaart te brengen:

- Milieuprestaties: paragraaf 3.1
- Kostenprestaties: paragraaf 3.2
- Serviceprestaties: paragraaf 3.3

Deze aspecten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden: het bieden van een hogere service gaat vaak gepaard met een hoger kostenniveau. Gemeenten maken hierbij een afweging. Deze keuzes kunnen leiden tot een hoger of lager kostenniveau. Om goede resultaten te behalen op “milieu”, helpt het als het inzamelsysteem een hoge service biedt op het kunnen aanbieden van grondstoffen.

Figuur 3.1 Afvaldriehoek

3.1 Milieuprestaties Steenwijkerland

In deze paragraaf worden de volgende deelvragen beantwoord:

Gerealiseerde prestaties	
3. Leidt het huidige afvalbeheer (met Diftar) in Steenwijkerland tot realisatie van de beleidsdoelen in relatie tot kosten, milieu en service?	Maximaal 100 kg/inw restafval is haalbaar. Minimaal 75% Afvalscheiding is haalbaar.
5. Welke rol speelt het systeem van Diftar voor wat betreft het milieuaspect? Is het gevormde beleid o.a. rond de toepassing van Diftar effectief?	Diftar leidt tot goede milieuprestaties in Steenwijkerland.
7. Hoe verhouden de afvalbeheerprestaties (milieu) ten aanzien van landelijke benchmarks en andere ROVA-gemeenten?	Milieuprestaties van gemeente Steenwijkerland zijn minimaal gelijk aan het benchmarkgemiddelde (voor Diftar).

3.1.1 Realisatie beleidsdoelen

Maximaal 100 kg/inw restafval

De hoeveelheid restafval bestaat uit fijn restafval, grof restafval en verbouwingsrestafval. We gaan in op:

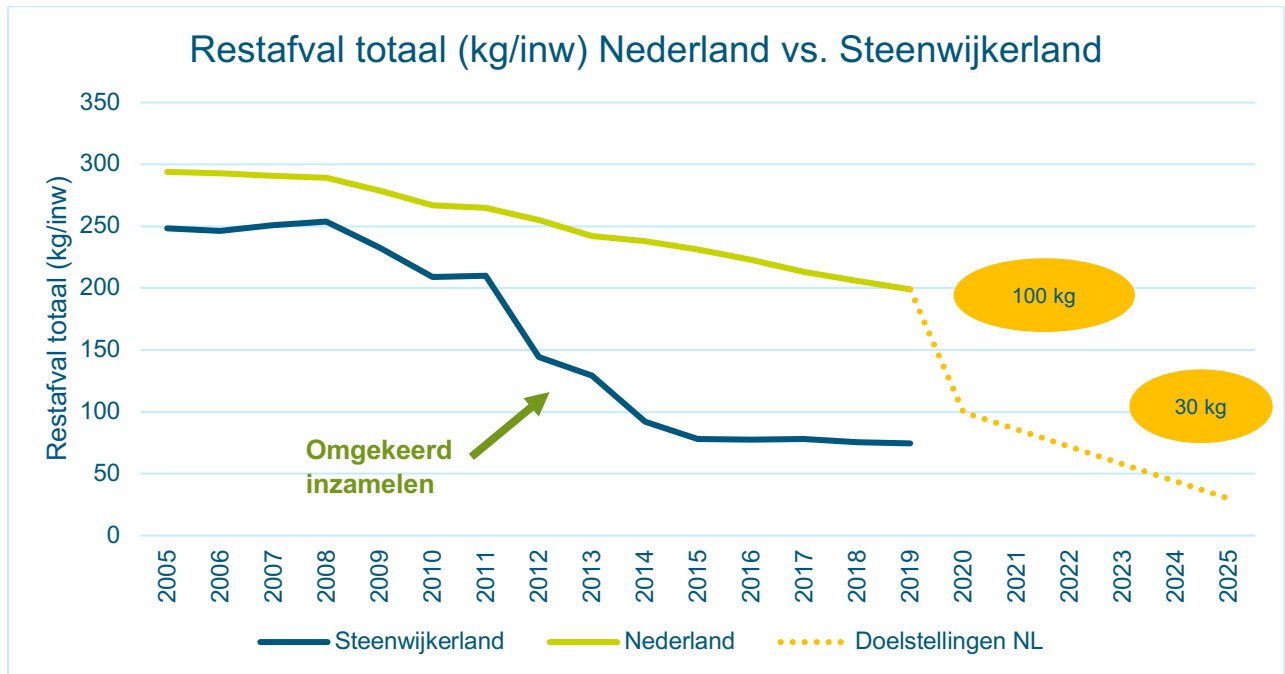
- De totale hoeveelheid restafval in Steenwijkerland.
- Prestaties fijn restafval.
- Prestaties grof restafval.

Restafval totaal

In figuur 3.2 is de hoeveelheid restafval (grof en fijn restafval) voor Steenwijkerland en het gemiddelde in Nederland weergegeven voor de periode tussen 2005 en 2019⁴. De figuur laat ook zien wat de landelijke doelstelling voor 2020 is en de trend die zichtbaar is voor respectievelijk Nederland. De doelstelling van 100 kg in 2020 is, wanneer de dalende trend van de gemeente voortzette in 2020 al bereikt.

⁴ <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/>

De totale hoeveelheid restafval in Steenwijkerland is de afgelopen bijna 15 jaar gestaag is gedaald van ongeveer 248 kg/inw rond 2000 naar ca. 74.5 kg/inw in 2019 (zie figuur 3.2). Ook laat de onderstaande figuur zien dat de hoeveelheid restafval in Steenwijkerland gemiddeld ca. 92 kg/inw lager ligt dan het landelijk gemiddelde. De nationale doelstelling van 2025, 30 kg restafval per inwoner, lijkt haalbaar maar wordt wel uitdagend voor de gemeente.

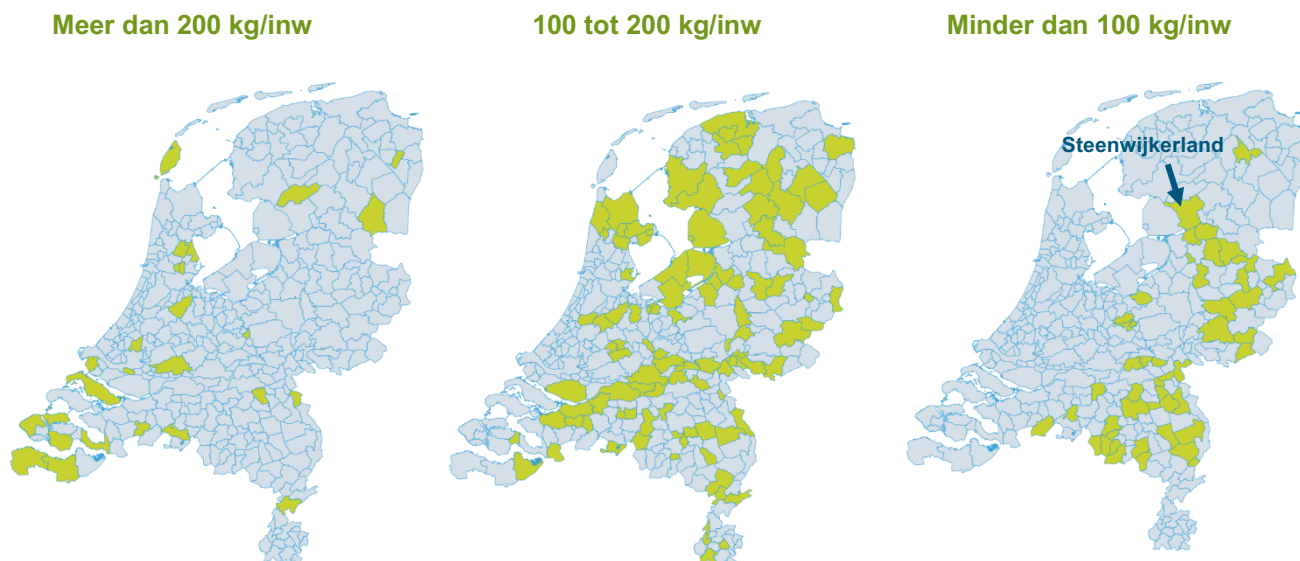
Figuur 3.2 Trend restafvalreductie in Steenwijkerland en in Nederland⁵. Dit is de som van grof- en fijn huishoudelijk restafval en verbouwingsafval. Dit vormen samen de ongescheiden huishoudelijk afvalstromen

De gemeente hanteert een Diftarsysteem op basis van aanbodfrequentie, dit was al voor de herindeling van de gemeente 2001 het geval. In 2011 zijn de eerste stappen van het omgekeerd inzamelen ingevoerd. Sindsdien is een sterke vermindering in de hoeveelheid restafval per inwoner ingezet. Vervolgens is er in 2012 ingezet op een betere scheiding van het restafval door:

- Het GFT nultarief in te voeren.
- GFT-inzameling in het buitengebied te voorzien.
- De inzamelfrequentie van restafval te verlagen naar 1 x per 4 weken.

Als de huidige trend zich voortzet is de nationale streefwaarde van 100 kg restafval per inwoner voor Steenwijkerland al behaald in 2014 (zie figuur 3.2). Voor twee-derde tot driekwart van de Nederlandse klasse D gemeenten geldt dit overigens niet, (zie figuur 3.3). De figuur laat ook zien dat Steenwijkerland behoort tot de ca. 20% gemeenten met het minste restafval.

⁵ Bron: CBS Statline (cijfers t/m 2019). NB tot 2002 zijn geen cijfers van Steenwijkerland uit CBS Statline beschikbaar

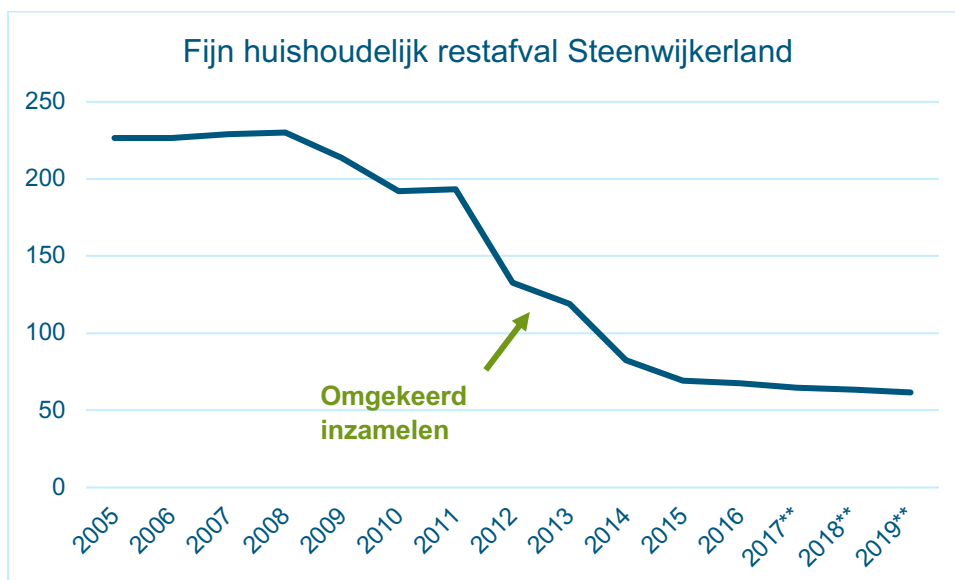

Figuur 3.3 Totale hoeveelheid restafval per inwoner per Nederlandse klasse D gemeente (situatie 2019)⁶.

Restafval fijn

De hoeveelheid fijn restafval is in Steenwijkerland in 2019 61,6 kg/inw. Volgens de jaarrapportage 2019 van het CBS is de hoeveelheid restafval in 2019 licht gedaald met 1,9 kg/inw. t.a.v. 2018. Het fijne restafval is het afval dat via minicontainers aan huis of verzamelcontainers wordt ingezameld. Hiermee behoort Steenwijkerland tot de ca. 20% gemeenten met het minst fijne restafval.

Sinds 2010, de invoer van het omgekeerd inzamelen, is er een sterke daling in de hoeveelheid fijn restafval te zien in de gemeente Steenwijkerland, namelijk met 132 kg/inwoner.

Figuur 3.4 Fijn huishoudelijk restafval (kg/inwoner)⁷

⁶ Bron: <https://www.benchmarkafval.nl/vang-tools/vang-kaart/>

⁷ Bron: CBS Statline (cijfers t/m 2019). NB tot 20005 zijn geen cijfers van steenwijkerland uit CBS Statline beschikbaar.

De grootste stromen die nog uit het fijn restafval van Steenwijkerland kunnen worden gescheiden zijn GFT, PMD en OPK; in de onderstaande tabel zijn de percentages per stroom in het fijn huishoudelijk restafval te vinden.

Tabel 3-1 Uitsplitsing fijn huishoudelijk restafval.

Stromen	2019 (%) ⁸	2020 (%) ⁹
GFT	19,6	24,1
PMD	8,7	11,0
OPK	6,3	4,4
Glas	3,4	4,1
Textiel, incl. schoeisel	3,6	1,9
Metaal overig	0,9	1,4
KCA	0,3	0,8

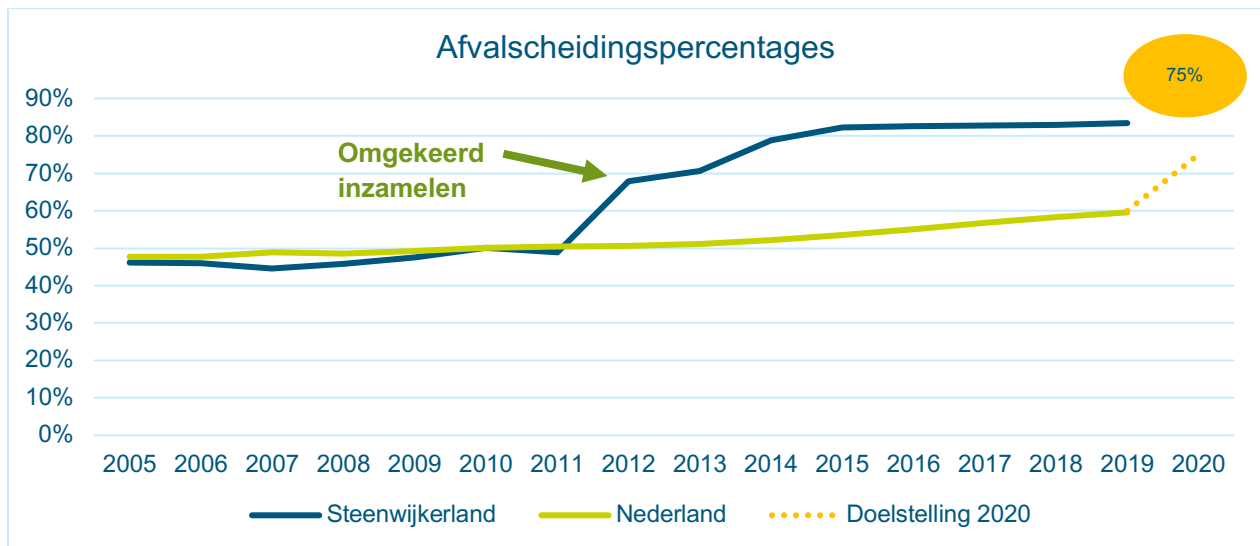
Restafval grof

Grof restafval is het restafval dat op afspraak aan huis wordt opgehaald of wordt gebracht naar het gezamenlijke afvalbrengrstation van ROVA te Steenwijk. De hoeveelheid grof restafval was in Steenwijkerland in 2019 5,4 kg/inw (CBS Statline). De gemiddelde hoeveelheid grof huishoudelijk restafval in Nederland in 2019 is 30 kg/inw. Steenwijkerland zit hier dus ver onder.

Volgens de CBS data is de hoeveelheid grof restafval in lijn met voorgaande jaren. In de periode van 2013 tot aan 2019 schommelt de hoeveelheid grof restafval tussen de 7,5 en 4,8 kg/inwoner.

Minimaal 75% afvalscheiding is haalbaar

Het percentage afvalscheiding is de hoeveelheid bron- en nagescheiden afval t.o.v. de totale hoeveelheid huishoudelijk afval. Onderstaande figuur laat wederom het landelijk gemiddelde en prestaties van Steenwijkerland en bijbehorende trends zien. Steenwijkerland heeft in 2019 een scheidingspercentage van 83%¹⁰, het landelijke gemiddelde bedroeg 60%.

Figuur 3.5 Trend afvalscheidingspercentages in Steenwijkerland en in Nederland.

⁸ Bron Sorteeraanlyse fijn huishoudelijk restafval 2019- ROVA

⁹ Bron Sorteeraanlyse fijn huishoudelijk restafval 2020- ROVA

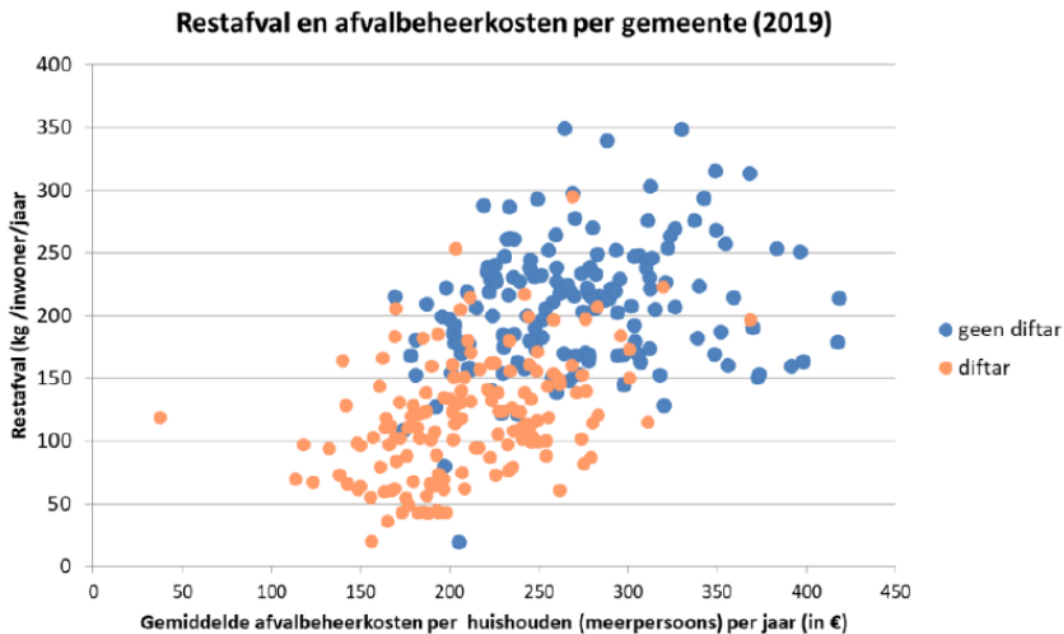
¹⁰ Uit ROVA grondstoffenmonitor 2019 is het 84%. In dit rapport is CBS data gehanteerd.

Sinds 2011 is een sterke stijging te zien in het scheidingspercentage van Steenwijkerland. Dit is wederom te herleiden naar de invoer van omgekeerd inzamelen met de inzet op afvalscheiding (lees: lagere ophaalfrequente restafval en stimuleren GFT scheiding). In figuur 3.5 is te zien dat het bereiken van de landelijke VANG-streefwaarde om in 2020 75% van het huishoudelijk afval te scheiden in 2014 is behaald. Dit toont aan dat de genomen beleidsmaatregelen effectief zijn geweest. Inmiddels is het scheidingsresultaat reeds enkele jaren relatief stabiel hoog.

3.1.2 Rol Diftar in realisatie milieuprestaties

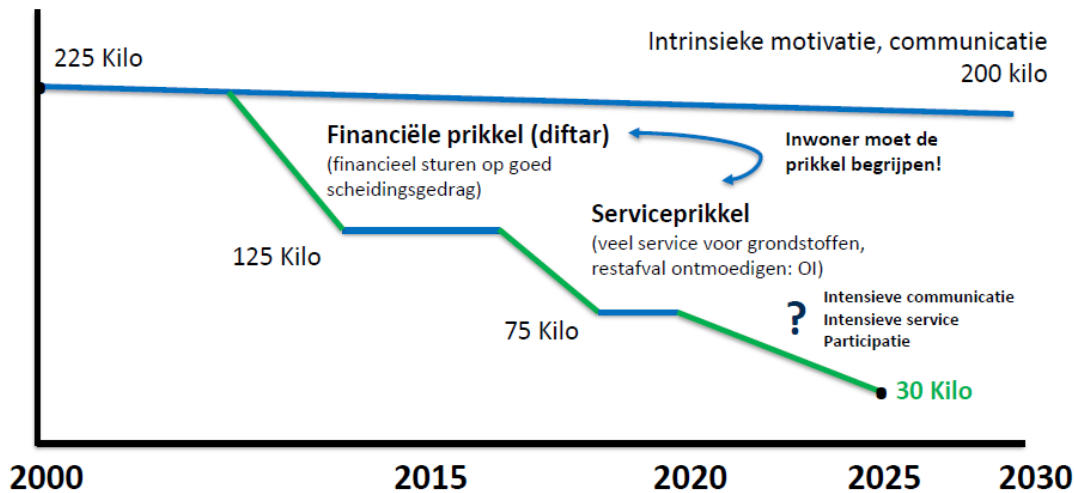
Zoals in voorgaande paragraaf reeds duidelijk werd, presteert gemeente Steenwijkerland goed als het gaat om de milieuprestaties. De rol van Diftar en toevoeging van omgekeerd inzamelen (2012) komt hierin ook naar voren door bijvoorbeeld de wijziging van het GFT-tarief met een duidelijk waarneembare verandering tot gevolg. Echter gelet op het feit dat op dat moment ook de GFT-inzameling in het buitengebied is geherintroduceerd is de effectiviteit van Diftar+ omgekeerd inzamelen hier niet volledig uit af te leiden.

Kijken we naar landelijke prestaties van gemeenten met Diftar en zonder Diftar dan ontstaat een duidelijker verband; 'geen-Diftar' gemeenten hebben een grotere hoeveelheid restafval dan Diftar-gemeenten (zie onderstaand figuur).

Figuur 3.6 Restafval en afvalbeheerkosten per gemeente (2019), bron: NVRD op Avalex conferentie met data Coelo, CBS en bewerking IPR).

Aanvullend en meer algemeen geredeneerd schetst de brancheorganisatie NVRD op basis van koplopers het volgende beeld voor wat betreft de werking en inzet van verschillende afvalbeleidsinstrumenten om te komen tot het landelijke beleidsdoel minder restafval:

Figuur 3.7 Inzet instrumentarium koplopers in reductie hoeveelheid restafval.

De grafiek laat een duidelijk verband zien tussen daling van de hoeveelheid restafval met invoering van financiële prikkels, alsmede de wisselwerking met de serviceprikkel (stimuleren service grondstofstromen en ontmoedigen restafval).

3.1.3 Benchmark milieuprestaties Steenwijkerland

Om te kunnen beoordelen of de milieuprestaties in de pas lopen met die van andere gemeenten doen we drie benchmarks met:

- Het Nederlandse gemiddelde (al verwerkt in de eerdere grafieken).
- De landelijke benchmark huishoudelijk afval.
- Vergelijkbare ROVA gemeenten.

Landelijke benchmark huishoudelijk afval

De benchmark is gegroepeerd naar het aandeel hoogbouw in het verzorgingsgebied. Steenwijkerland valt in klasse D (0 t/m 19% hoogbouw). In de benchmark worden gemeenten in die klasse met elkaar vergeleken. Steenwijkerland valt met een aandeel hoogbouw van 15% in klasse D.

Tevens hoort Steenwijkerland tot de klasse weinig stedelijk (CBS-stedelijkheidsklasse 4), waaronder bijvoorbeeld ook Aalten, Hardenberg, Oost Gelre, Raalte en Twenterand. Dit zijn gemeenten met stedelijkheidsklasse 4, meer dan 25.000 inwoners en ROVA gemeenten.

De tabel hieronder geeft de milieuprestaties weer van Steenwijkerland ten opzichte van de benchmark.

Tabel 3-2 Milieuprestatie 2019 Benchmark ^{11,12&13}

2019	Steenwijkerland	Klasse D	Score
Scheidingspercentage totaal	83%	75%	●
Restafval totaal (kg/inw)	67	127	●
<i>Fijn huishoudelijk afval</i>			
Scheidingspercentage fijn huishoudelijk afval	83,4%	70%	●
Fijn restafval (kg/inw)	61,6	111	●
Groente-, fruit- en tuinafval (kg/inw)	171,5	137	●
Oud papier en karton (kg/inw)	64,6	58	●
Plastic, metalen en drankenkartons (kg/inw)	40,9	32	●
Glas verpakkingen (kg/inw)	24,5	22	●
Textiel (kg/inw)	8,6	5,9	●
<i>Grof huishoudelijk afval</i>			
Grof restafval (kg/inw)	5,4	17	●
Legenda:			
● Boven het klasse-gemiddelde (>5%)			
● Gelijk aan klasse-gemiddelde (-5%-5%)			
● Onder het klasse-gemiddelde (<-5%)			

Benchmark ROVA gemeenten

We vergelijken de prestaties van Steenwijkerland ook met vergelijkbare ROVA gemeenten. Dit zijn ROVA gemeenten: Aalten, Hardenberg, Oost-Gelre, Raalte, Twenterand. Deze gemeenten hebben allen tevens stedelijkheidsklasse 4 en meer dan 25.000 inwoners.

Tabel 3-3 Samenstelling benchmark met buurtgemeenten¹⁴

Gemeente	Inwoners	Stedelijk- heid	Hoog- bouw	Tariefsysteem ¹⁵	Omgekeerd inzamelen	Uitvoering ROVA
Aalten	27.066	4	D	Dure zak	Ja	Ja
Hardenberg	60.761	4	D	Volume/frequentie	Ja	Ja
Oost-Gelre	29.666	4	D	Dure zak	Ja	Ja
Raalte	37.612	4	D	Volume/frequentie	Ja	Ja
Steenwijkerland	44.033	4	D	Volume/frequentie	Ja	Ja
Twenterand	33.768	4	D	Volume/frequentie ¹⁶	Ja	Ja

¹¹ Bron: CBS, Statline, Huishoudelijk afval per gemeente per inwoner peiljaar 2019 – hoeveelheden afval per inwoner

¹² Bron: Benchmark huishoudelijkafval, peiljaar 2019 – scheidingspercentages totaal

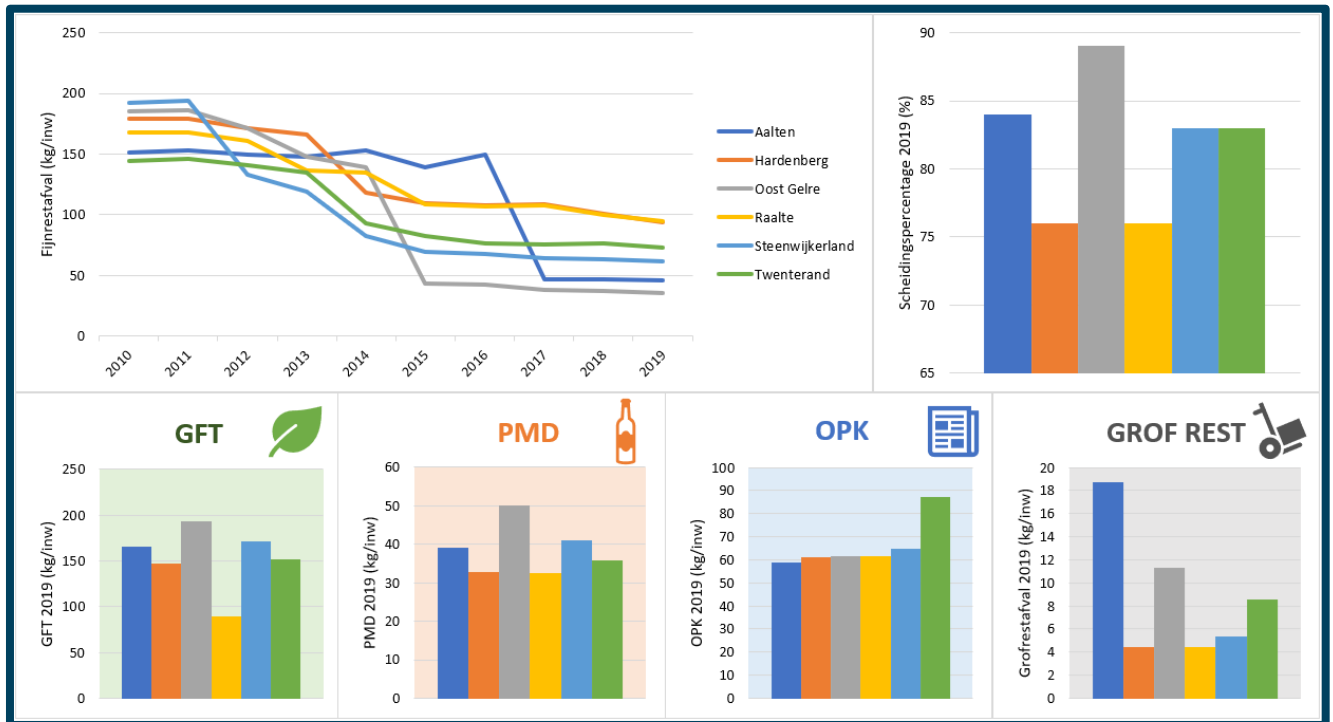
¹³ Bron: Sorteeranalyses 2019 Steenwijkerland – ROVA – scheidingspercentages grof en fijn restafval

¹⁴ Jaarverslag 2020-ROVA en inwonersdata CBS

¹⁵ Bron: Benchmark Afval peiljaar 2019, VANG

¹⁶ De gemeente Twenterand heeft alleen fase 1 omgekeerd inzamelen; geen ondergrondse containers

Het onderstaande dashboard geeft een overzicht van de belangrijkste prestaties:

Figuur 3.8 Dashboard benchmark Steenwijkerland, stedelijkheidsklasse 4. Bron: CBS, Statline, Peiljaar 2019.

Uit het dashboard kan worden opgemaakt dat Steenwijkerland (in het lichtblauw) op de meeste parameters gemiddeld presteert qua milieuprestaties ten opzichte van andere ROVA gemeenten. Steenwijkerland doet het relatief goed bij de hoeveelheid fijn- en grof restafval en het scheidingspercentage. Bij de andere stromen behoort Steenwijkerland tot de beter presterende gemeenten.

Ook kan worden opgemaakt dat vrijwel alle ROVA gemeenten beter presteren qua milieuprestaties dan de landelijke benchmark en het Nederlandse gemiddelde.

3.2 Kostenprestaties

In deze paragraaf worden de volgende deelvragen beantwoord:

Gerealiseerde prestaties	
4. Is het huidige afvalbeheer doelmatig (uitgedrukt in euro's per taak of inspanning)?	De kosten van het afvalbeheer in Steenwijkerland zijn marktconform in vergelijking met de benchmark en andere ROVA-gemeenten.
	De kosten voor de verschillende taken zijn ieder marktconform in vergelijking met de benchmark.
5. Welke rol speelt het systeem van Diftar voor wat betreft de verdeling van de lastendruk? Is het gevormde beleid o.a. rond de toepassing van Diftar effectief?	Diftar leidt tot goede kostenprestaties in Steenwijkerland.
	Diftar is gebaseerd op het principe "de vervuiler betaalt".
7. Hoe verhouden de afvalbeheerprestaties (kosten) ten aanzien van landelijke benchmarks en andere ROVA-gemeenten?	De totale kosten per aansluiting (afvalstoffenheffing) zijn gelijk aan het benchmarkgemiddelde (of lager).

3.2.1 Kosten afvalbeheer

Om de doelmatigheid van het afvalbeheer te bepalen kijken we eerst naar de kostenstructuur. Als onderdeel van de kostenstructuur gaan we in op:

- Kostenallocatiemodel (Boxenmodel) ROVA.
- Gemeentelijke kosten vanuit ROVA.
- Totale kosten gemeentelijk afvalbeheer en hoogte afvalstoffenheffing.

Als opmerking vooraf geldt dat er voor het bepalen van de kosten en afvalstoffenheffing per huishouden het aantal huishoudens van belang is. Hiervoor zijn verschillende data(bronnen) en peildata (begin jaar / einde jaar / gemiddelde jaar) te hanteren. Om zoveel mogelijk herkenbare kostendata te gebruiken is hier gekozen voor het aantal dat ook door ROVA wordt gehanteerd, zijnde 19.852.

Kostenallocatiemodel (Boxenmodel) ROVA

ROVA is neergezet als collectief model. Daarvoor was er een en ander via Regio IJssel-Vecht georganiseerd. Dit is vervolgens allemaal in ROVA ingebracht. De gemeentebegroting afval is daarbij overgedragen aan ROVA. Wel is daarbij meteen een eerste kostenbesparing meegenomen. Binnen ROVA worden een aantal posten 1-op-1 afgerekend met de gemeente en worden algemene kosten collectief gedragen. Hiervoor is een afrekenmodel ontwikkeld volgens het zogenaamde boxenmodel dat bestaat uit drie boxen/onderdelen.

Grofweg is de indeling als volgt (gemeentelijke interpretatie):

- Box 1 betreft een verrekening op basis van aantal ledigingen van/stortingen in containers.
- Box 2 betreft een verrekening op basis van aantal aansluitingen.
- Box 3 betreft een verrekening op basis van afvalhoeveelheden.

In bijlage 2 is een toelichting opgenomen op het boxenmodel. Opmerkelijk is dat er voor gekozen is om de btw niet te verrekenen in het tarief waardoor de dekkinggraad van de kosten van het afvalbeheer lager uitvalt. De btw lasten komen ten laste van de algemene middelen. Ook wordt een deel van de overheadkosten van de gemeentelijke organisatie niet doorbelast in de afvalstoffenheffing. Ook dit leidt tot een lagere dekking binnen de afvalstoffenheffing (zie ook paragraaf 2.2).

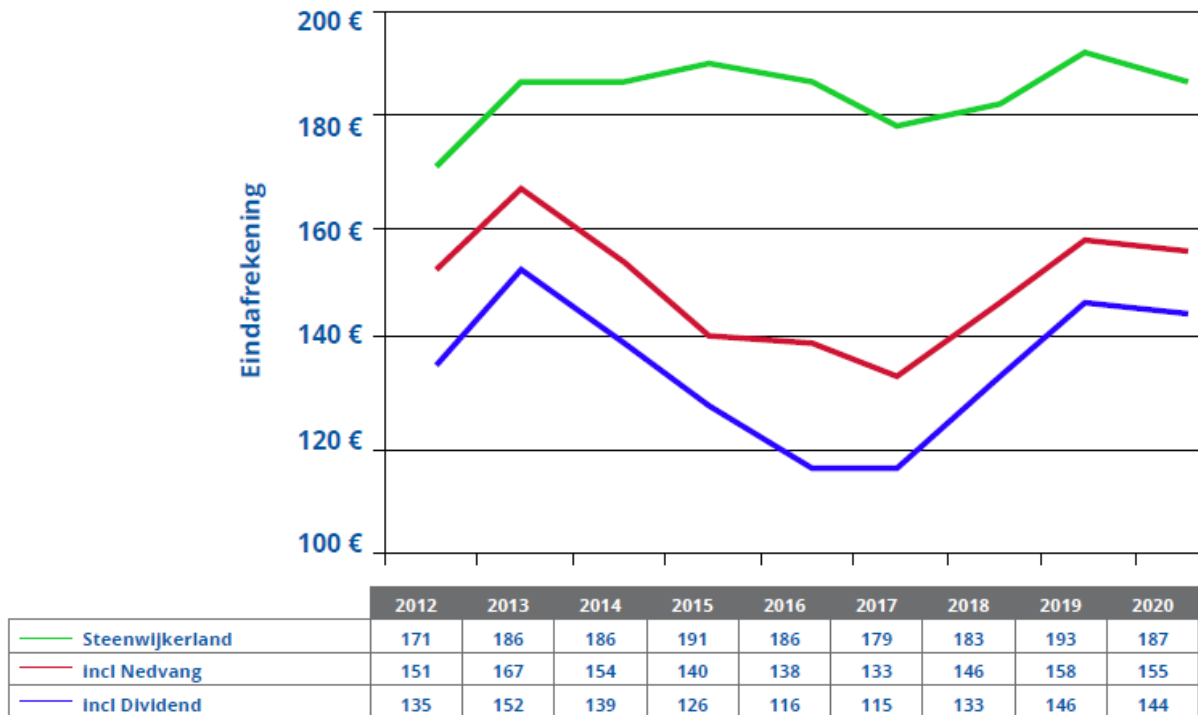
Het Boxenmodel roept een aantal vragen op, bijvoorbeeld omtrent ogenschijnlijke gelijke of gelijknamige posten (bijvoorbeeld 'Grofvuilinzameling', 'Exploitatiekosten milieustation', binnen box 2 en 'Grof huishoudelijk afval', 'Grof tuinafval' en 'Grof tuinafval aantal kilo's x tarief' in box 3). Ook diverse kortingen (zoals 'Logistieke korting', 'Korting' en 'Korting btw vanuit Box 1') maken dat het model niet eenvoudig te doorgronden is. Verder valt de 'Afwikkeling aantal aansluitingen' als post op. Hierbij is als toelichting opgenomen dat het aantal aansluitingen vanuit het bronbestand voor de afvalstoffenheffing en het bronbestand van ROVA niet sluitend is; het betreft een eenmalige vergoeding voor een niet functionerende ICT-koppeling.

ROVA heeft aangegeven dat door verstrijking van tijd het Boxenmodel inmiddels meer vragen oproept en dat ze bezig is met actualisatie om te zorgen dat er een transparant afrekenmodel blijft bestaan. De financieel contactambtenaren zijn betrokken bij een nieuwe opzet voor het boxenmodel. Momenteel loopt de voorbereiding waarbij het jaar 2022 volgens het nieuw contourenmodel wordt ingeregeld. Dit zal een nieuwe opzet van de begroting en eindafrekening opleveren. Belangrijk daarbij is hoe het DVO-bedrag transparanter kan worden gemaakt.

Kern van de actualisatie is dat ROVA het huidige Boxenmodel wil indelen in herkenbare posten waarbij logistiek, infrastructuur, verwerking en diverse andere producten en diensten herkenbaar worden uitgesplitst.

Gemeentelijke kosten vanuit ROVA

ROVA rapporteert in haar Grondstoffenmonitor 2020 een grafisch overzicht van de ontwikkeling in de eindafrekening over de jaren 2012 tot en met 2020. Deze is hieronder weergegeven.

Figuur 3.9 Eindafrekening ROVA 2012-2020

De volgende tabel geeft een overzicht van de totale kosten (excl. btw) die voor 2019 als eindbedrag in rekening zijn gebracht door ROVA¹⁷.

Tabel 3-4 Overzicht kostenposten ROVA 2019. (euro's)

Kostenpost	TOTAAL 2019 (euro)	Euro per huishouden (gemiddeld 2019)
Kosten box 1	92.799	4,67
Kosten box 2	3.038.967	153,08
-Waarvan 'Overige taken afvalverwijdering'	1.931.203	97,28
Kosten box 3	699.981	35,26
Subtotaal ROVA	3.831.745	193

Uit de tabel wordt duidelijk dat het tarief "Overige taken afvalverwijdering" een groot deel van de kosten met zich meebrengt. ROVA heeft aangegeven dat de algemene kosten in een algemene post ROVA (Totaal overige taken afvalverwijdering) als vaste basisvergoeding zijn opgenomen. ROVA streeft naar zoveel mogelijk uniformiteit van dienstverlening. Ook de contributievergoeding (algemene kosten) moet worden gezien als collectief. Deze vaste basisvergoeding in het boxen-model is door de historische gemeentelijke inbreng echter niet voor elke gemeente gelijk.

¹⁷ Bron: Eindafrekening gemeente Steenwijkerland ROVA 2019. Opmerking: niet alle subposten zijn overgenomen. Door afrondingsverschillen en verschil in uitgangspunten met betrekking tot aantal huishoudens komen het beschikbaar gestelde gemeentelijk overzicht en de eindafrekening van ROVA niet overeen.

De basisvergoeding bevat de volgende hoofdelementen die grotendeels afkomstig zijn uit de oorspronkelijke gemeentebegrotingen en op onderdelen daarna zijn aangevuld of gewijzigd (bijvoorbeeld bij beleidswijzigingen):

- Inzameling restafval, GFT-afval, KGA, glas, e-waste.
- Afschrijving en onderhoud containerpark (mini's en ondergrondse containers).
- Beheer en organisatie ROVA (beheer en organisatie, beleid, communicatie, afvalkalender, afvalapp, projectmanagement, inwoners onderzoek, natuurlijk schoon, sorteeranalyses).

Deze post bevat niet de inzameling en sortering van PMD, kosten Diftar, Kringloop en Milieubrengstation. Die posten worden in de eindafrekening apart vermeld.

ROVA geeft aan dat sinds de oprichting van ROVA ze veel ontwikkelingen heeft gedaan. Aanvullende diensten met betrekking tot beleid en communicatie en projectmanagement zijn toegevoegd zonder additionele vergoedingen (voordelen van schaalvergroting).

Tabel 3-5 Overzicht kostenposten ROVA 2019 in vergelijking met benchmark. (per huishouden)

Kostencomponent	ROVA		Klasse D ¹⁸	
	Inzamelkosten	Verwerkingskosten	Inzamelkosten	Verwerkingskosten
Restafval, gft, KGA, glas, e-waste ^I	€93,31	€64,17	€18 ^{II}	€28 ^{II}
			€22 ^{II}	€16 ^{II}
OPK	€0,80		€12	€-10
Pmd ^{III}	€8,87		€17	€24
Glas			€1,7	
Textiel	nb		-	
Gha	€12,29		€16	€15
Subtotaal			€179	€160
Overhead ^V		€13,57		
Subtotaal ROVA		€193		
Vergoeding Afvalfonds ^{IV}		€-32,56		
Totaal afvalbeheer ROVA		€160 p/hh	€157 p/hh	

^I Betreft kosten Box 1, Tariefdifferentiatie, Korting btw vanuit Box 1 en Logistieke korting. Opmerking: de benchmark kent geen kosten voor KGA en e-waste waar deze in kosten ROVA wel zijn meegenomen.

^{II} Exclusief kosten KGA en e-waste. Deze zijn niet in de benchmark opgenomen.

^{III} Exclusief opbrengsten vanuit Afvalfonds.

^{IV} Exclusief zwerfvuilvergoeding. Deze wordt in de benchmark en voor de vergelijkbaarheid derhalve ook hier buiten beschouwing gelaten.

^V Gebaseerd op email correspondentie met ROVA.

Om de kosten van de uitvoering van het afvalbeheer te vergelijken kan in principe worden gekeken naar de kosten per taak. De hiervoor noodzakelijke kostendetailering per taak ontbreekt hiervoor bij de onderzoekers. Door de relatief grote post 'Overige taken afvalverwijdering' zijn de kosten van het afvalbeheer niet op elk taakniveau inzichtelijk te maken. Zoals reeds bij de bespreking van het allocatiemodel hierboven is besproken, kent dit tarief verschillende onderdelen. Deze worden niet op de

¹⁸ Bron: Benchmark huishoudelijkafval, peiljaar 2019, bewerking RHDHV

afrekening uitgesplitst verstrekt. Navraag bij ROVA heeft een gedeelde uitsplitsing opgeleverd in de volgende drie subcategorieën:

- Inzameling restafval, GFT, KGA, glas, e-waste.
- Beheer en organisatie.
- Afschrijving en onderhoud mini's en ondergrondse containers.

Op basis van deze indeling is het tot op zekere hoogte mogelijk een vergelijking te maken op een meer geaggregeerd kostenniveau. Deze is in tabel 3-5 opgenomen. Opgemerkt wordt dat de kosten van de benchmark geen kostenvergelijking kent voor KGA en e-waste welke bij ROVA wel deel uitmaken van de kosten in Box 1. De benchmark drukt in de vergelijking dus een iets te laag kostenniveau uit.

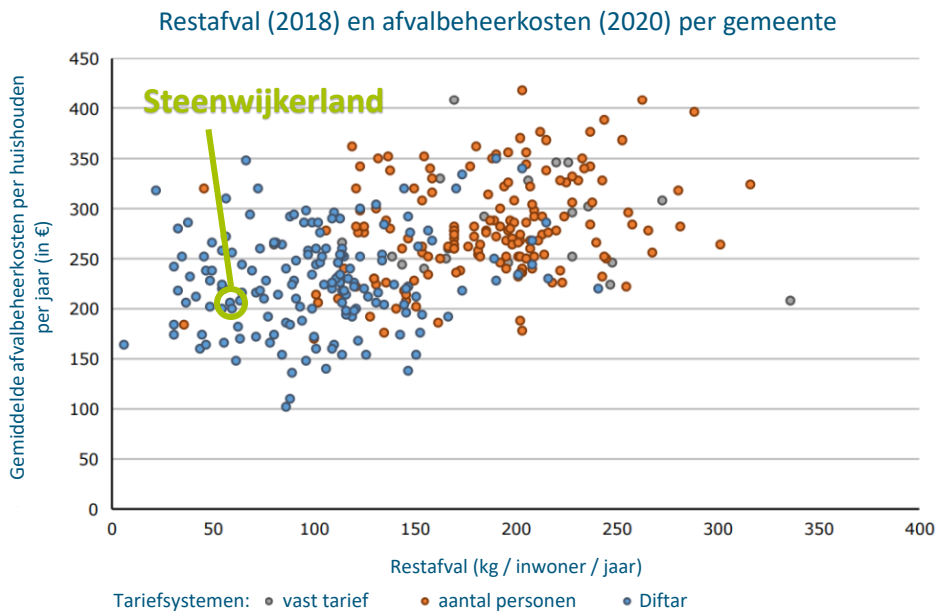
De kosten in bovenstaande tabel geven slechts de hoogte van de kosten weer. Zoals de tabel laat zien zijn de totale afvalbeheerkosten per huishouden vergelijkbaar met het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten uit de landelijke benchmark (klasse D). Los hiervan wordt opgemerkt dat een vergelijking op basis van kosten per taak (bijvoorbeeld inzameling restafval) in de loop der jaren steeds complexer is geworden. Door variatie in inzamelsystemen zoals verschil in ledigingsfrequentie en in inzamelmiddel en door verschillen in afvalhoeveelheden zijn de inzamelkosten per huishouden minder goed vergelijkbaar geworden.

Om over de effectiviteit of doelmatigheid van de bestede middelen uitspraken te kunnen doen moet niet enkel gekeken worden naar de kosten van de inspanning maar tevens naar het behaalde resultaat. In onderstaande tabel worden daarom de uitgaven voor het afvalbeheer afgezet tegen het behaalde scheidingsresultaat.

Tabel 3-6 Overzicht kosten per procentpunt afvalscheiding Steenwijkerland 2019 in vergelijking met benchmark.

2019	Steenwijkerland	Klasse D	Score
Scheidingspercentage totaal	83%	75%	
Totaal afvalbeheerkosten	€160	€157	
Kosten per procentpunt afvalscheiding per huishouden	€1,93	€2,09	
Legenda:			
 Boven het klasse-gemiddelde (>5%)			
 Gelijk aan klasse-gemiddelde (-5%-5%)			
 Onder het klasse-gemiddelde (<-5%)			

De tabel laat zien dat de kosten per procentpunt afvalscheiding van Steenwijkerland lager zijn dan het gemiddelde bij vergelijkbare gemeenten in de benchmark. Tegen min of meer vergelijkbare kosten realiseert gemeente Steenwijkerland een substantieel hoger scheidingsrendement dan de vergelijkbare gemeenten (83% versus 75%).

Figuur 3.10 Hoeveelheid restafval in relatie tot de hoogte en type afvalstoffenheffing (bron: RWS - Afvalstoffenheffing 2020, bewerking RHDHV).

Een vergelijkbare conclusie kunnen we trekken wanneer we kijken naar de hoogte van de afvalbeheerkosten¹⁹ in relatie tot de hoeveelheid restafval, zie figuur 10. De totale uitgaven minus gerelateerde inkomsten (exclusief geïnde afvalstoffenheffing) in kader van het afvalbeheer bedroegen in 2019 circa €195, zie ook tabel 8 en 9. Uit de figuur blijkt dat gemeente Steenwijkerland relatief lage afvalbeheerkosten kent met daarbij een relatief lage hoeveelheid restafval.

Totale kosten gemeentelijk afvalbeheer en hoogte afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing die huishoudens betalen, moeten de kosten die de gemeente maakt voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval dekken. De afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. De opbrengst van de afvalstoffenheffing hoeft niet toereikend te zijn: eventuele extra kosten voor de inzameling mogen ook vanuit andere geldstromen worden gedekt. Steenwijkerland hanteert een tariefsysteem voor de afvalstoffenheffing waarbij onderscheid gemaakt wordt in een vastrecht en een bedrag dat betaald wordt voor het aantal keer dat restafval wordt aangeboden. Voor het ophalen van GFT-afval (groente-, fruit- en tuinafval) en PMD (plastic- en metalen verpakkingen(blik) en drankenkartons) betaalt de burger niets. Bij het vastrecht wordt onderscheid gemaakt in vastrecht per woning waar GFT wordt opgehaald (in 2021 per jaar € 195,40) en vastrecht per woning waar GFT-afval niet wordt opgehaald (in 2021 per jaar € 163,94).

De afvalstoffenheffing is als volgt opgebouwd (kosten ROVA en gemeentelijke lasten):

¹⁹ Afvalbeheerkosten is hier het gewogen gemiddelde van het aantal een- en meerpersoonsheffingen binnen een gemeente met behulp van het kostendekkingspercentage opgeschaald naar 100 procent kostendekking. De op deze wijze bepaalde afvalbeheerkosten zijn niet voor 100% correct. Dit komt omdat gemeenten verschillende definities aanhouden van kostendekking. Bij sommige gemeenten is de kwijschelding in de kostendekking verwerkt. Daarnaast neemt niet iedere gemeente de btw mee in het kostendekkingspercentage. Maar omdat de meeste gemeenten dit elk jaar op dezelfde wijze zullen opgeven, kan op deze manier de ontwikkeling van de beheerkosten op de meest betrouwbare wijze worden bepaald (bron: RWS- Afvalstoffenheffing 2020).

Tabel 3-7 Overzicht opbouw afvalstoffenheffing (euro).

	Begroot 2019 (x €1.000)	Realisatie 2019 (x €1.000)	Realisatie per huishouden (€)
Totaal kosten ROVA	3.659	3.831	193,02
Gemeentelijke lasten:			
- Interne doorbelasting openbare ruimte en belastingen incl. deel overhead	424	424	21,36
- Stimulering milieuvriendelijk gedrag	9	-	-
- Waterschapslasten	1	1	0,05
- Zwerfafval	49	25	1,24
- Overige kosten in stand houden infrastructuur	30	42	2,10
- Kwijtschelding	133	116	5,83
- Oud papier	25	23	1,14
- Achtergestelde lening ROVA	15	15	0,76
- Kapitaallasten	4	12	0,61
Subtotaal gemeentelijke lasten		658	33,11
Totale uitgaven	4.349	4.488	226,13
Gerelateerde inkomsten:			
Rentebaten achtergestelde lening ROVA	-81	-81	-4,07
Inkomsten Nedvang	-710	-523	-26,36
Afrekeningen PMD voorgaande jaren	-	-6	-3,13
Opbrengst groene huisvuilzakken	-10	-7	-0,34
Totale inkomsten	-801	-673	-33,91
Uitgaven minus gerelateerde inkomsten	3.548	3.815	192

Opmerkelijk is dat er voor gekozen is om de btw niet te verrekenen in het tarief waardoor de dekkingsgraad van de kosten van het afvalbeheer substantieel (in 2019 9% en in 2020 7%) lager uitvalt. Landelijk gezien zijn er gemeenten die wel (deels) btw verrekenen. Ook wordt een deel van de overheadkosten van de gemeentelijke organisatie niet doorbelast in de afvalstoffenheffing. Ook dit leidt tot een lagere dekking (in 2019 7% en in 2020 5%). Voor de Afvalstoffenheffing worden wijzigingen in de kosten verhaald door de betreffende tarieven dienovereenkomstig aan te passen (gesloten huishouding). Daarbij geven de programmabegrotingen aan dat geprobeerd wordt grote tariefschommelingen te voorkomen door gebruik te maken van de (egaliserende)voorziening Reiniging.

Aan de opbouw van de afvalstoffenheffing vallen een aantal dingen op:

- **Toerekening btw:** er worden geen kosten voor btw opgenomen in de kosten van het afvalbeheer. De btw van de dienstverlening van ROVA is ruim € 0,8 miljoen. Deze worden uit de algemene middelen gefinancierd²⁰. Dit komt neer op ca. € 41 per Wha. Navraag leert dat hier in de

²⁰ Elke gemeente kan btw op facturen terugvragen via het btw compensatiefonds. Daarnaast zijn met de vorming van het btw compensatiefonds de gemeenten gekort op de algemene uitkering voor wat betreft de omzetbelasting. De omzetbelasting wordt niet begroot maar mag, als gevolg van de invoering van het btw compensatiefonds, meegenomen worden als kostenpost in de tariefberekening van afval en riool. Gemeente Steenwijkerland doet dat echter niet en mist daardoor inkomsten.

programmabegroting 2004 voor het eerst sprake van lijkt te zijn, maar daar wordt ook niet verwezen naar een apart besluit²¹. Bij de rioolheffing van Steenwijkerland wordt wel btw in rekening gebracht. Over de eigen overheidstaken hoeft geen btw betaald te worden. Over de inschakeling van derden (overheids-NV) wel.

- **Kostendekking:** de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing dekken de kosten niet. Dit wordt met name veroorzaakt door de keuze dat btw en een deel van de gemeentelijke overhead niet in de afvalstoffenheffing is verrekend. Het dekkingpercentage valt daarmee ruim 20% lager uit. Overigens hebben we geen raadsbesluit aangetroffen die deze btw keuze betreft. Er lijkt meer sprake van een impliciet gemaakte keuze bij vaststelling van de programmabegroting (voor het eerst in 2004).

3.2.2 Rol Diftar in de verdeling van de lastendruk

Diftar gemeenten hebben gemiddeld gezien een lagere afvalstoffenheffing. Dit is gerelateerd aan de lagere hoeveelheid restafval per inwoner, waardoor de gemeente bespaart op restafvalverwerkingskosten. In meerpersoonshuishoudens is dit verschil gemiddeld € 64 per jaar²².

In veel gemeenten kan de afvalstoffenheffing worden kwijtgescholden op basis van regelingen voor minima of voor inwoners met een medische indicatie omdat deze inwoners hun medisch (rest) afval niet kunnen beperken. Voor Diftar gemeenten zijn hiervoor diverse regelingen om inwoners tegemoet te komen. Naast kwijtschelding van het vaste deel van de afvalstoffenheffing wordt vaak ook het variabele deel (deels) kwijtgescholden.

In gemeente Steenwijkerland kunnen inwoners kwijtschelding aanvragen voor het vast recht van de afvalstoffenheffing en aanvullend € 20,15 voor de afvalaanbiedingen in het variabele deel. Bij een tarief van €1,55 per aanbieding (Programmabegroting 2021) betekent dit dat 13 aanbiedingen per jaar kunnen worden kwijtgescholden, hetgeen overeen komt met het één keer in de vier weken aanbieden van het restafval.

---

²¹ In 2003 is het btw compensatiefonds ingesteld.

²² Bron: Diftar als beleidsinstrument bij huishoudelijk afvalbeheer, RWS/IPR Normag, januari 2021.

3.3 Serviceprestaties (inwoners tevredenheid)

In deze paragraaf worden de volgende deelvragen beantwoord:

6. Is de dienstverlening voor afvalinzameling hoogwaardig en zijn inwoners daarover tevreden en goed geïnformeerd (communicatie)?	De dienstverlening in de gemeente Steenwijkerland is hoogwaardig.
	Minimaal XX% van de inwoners is tevreden.
	Er is goed inzicht in het aantal en type meldingen.
	Bewoners zijn goed geïnformeerd (communicatie).
7. Hoe verhouden de afvalbeheerprestaties (service) ten aanzien van landelijke benchmarks en andere ROVA-gemeenten?	Serviceprestaties (voor halen en brengen) zijn minimaal gelijkwaardig aan de benchmark.

3.3.1 Prestaties inwoners tevredenheid

Om de inwoners tevredenheid te kunnen bepalen, is het inwoners onderzoek van 2020 gebruikt. Dit onderzoek is destijds via Integron uitgezet in opdracht van de gemeente en ROVA. De enquête is door 306 inwoners ingevuld. Hiervan waren 273 laagbouw inwoners en 31 hoogbouw inwoners. De enquête betrof vragen over de tevredenheid over de afvalservice, kennis over afval scheiden en de opinie over (stimulerings-)maatregelen.

Kwaliteit dienstverlening

Bewoners zijn over het algemeen (zeer) tevreden over de afvalservice in de gemeente (score 7,5). Tevredenheid is het hoogst over de inzameling van papier en karton (8,1). De mensen zijn tevreden over deze service doordat containers netjes worden terug gezet en het een net en rein verzamelsysteem betreft. Dit geldt voor zowel het systeem zelf als de directe omgeving van het systeem.

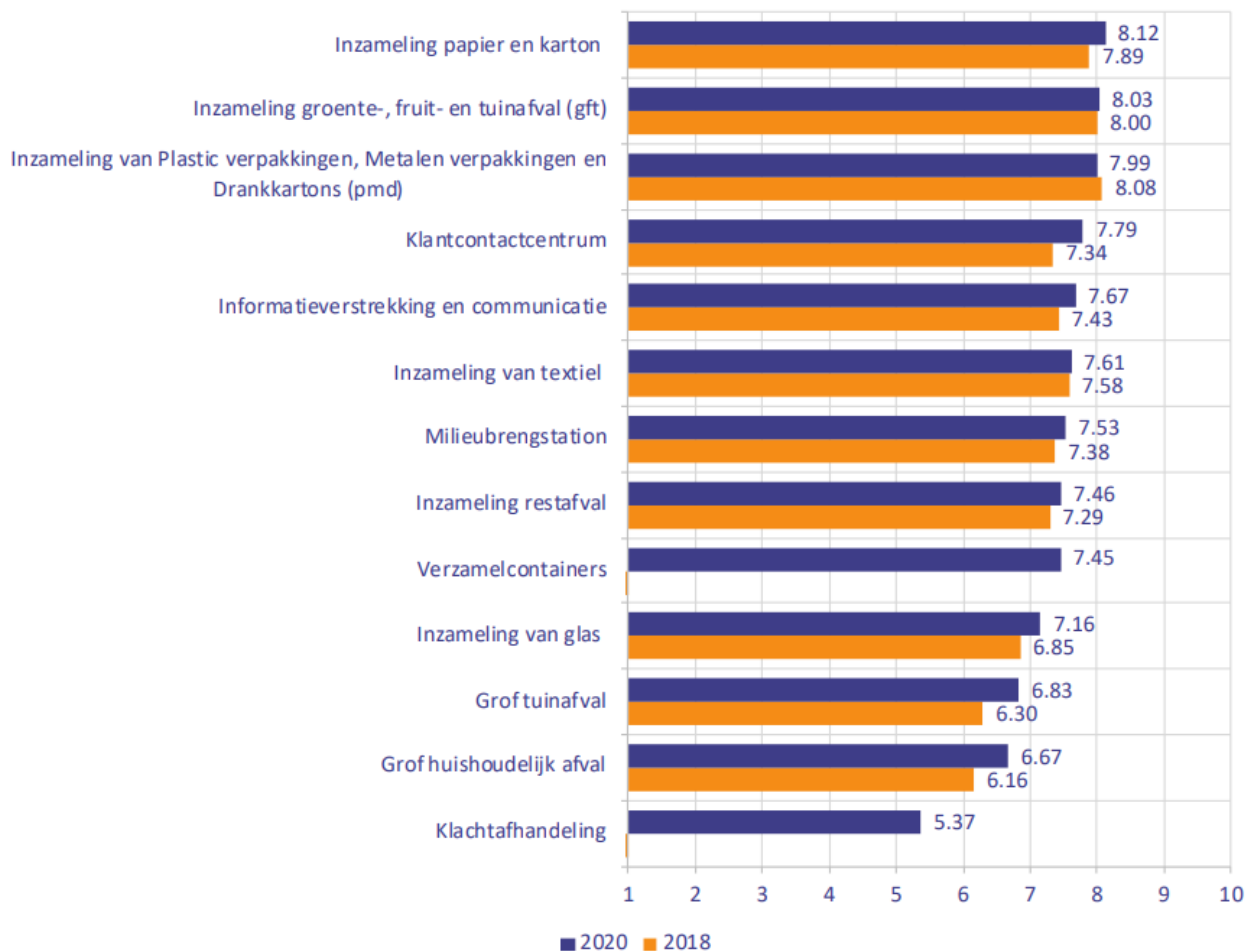
Het minst tevreden zijn ze over de klachtafhandeling (5,3 is ontevreden). Onvree komt voort uit:

- Doorlooptijd van de klachtafhandeling.
- Kwaliteit klachtafhandeling.
- De reactiesnelheid op het uiten van de klacht.

Hierbij moet worden opgemerkt dat deze onvree door vijf respondenten is ingevuld.

Het gros van de inwoners is tevreden over de inzameling van de afvalstromen. Men is over het algemeen het meest tevreden over de inzameling van het papier en karton, GFT en PMD (8 of hoger).

De algemene tevredenheid ligt bij hoogbouwbezoekers (7,7) iets hoger dan bij laagbouwbezoekers (7,5). Het verschil is marginaal. Hoogbouwbezoekers zijn iets meer tevreden over de inzameling van het restafval, GFT en PMD (ca. 0,5 verschil). Ontevredenheid is daar groter over het klantcontactcentrum, hoogbouwbezoekers scoren hierop ca 1,5 punt lager dan laagbouwbezoekers.

Figuur 3.11 Steenwijkerland – Tevredenheid over succesgebied – inwonersonderzoek 2020 Integron.

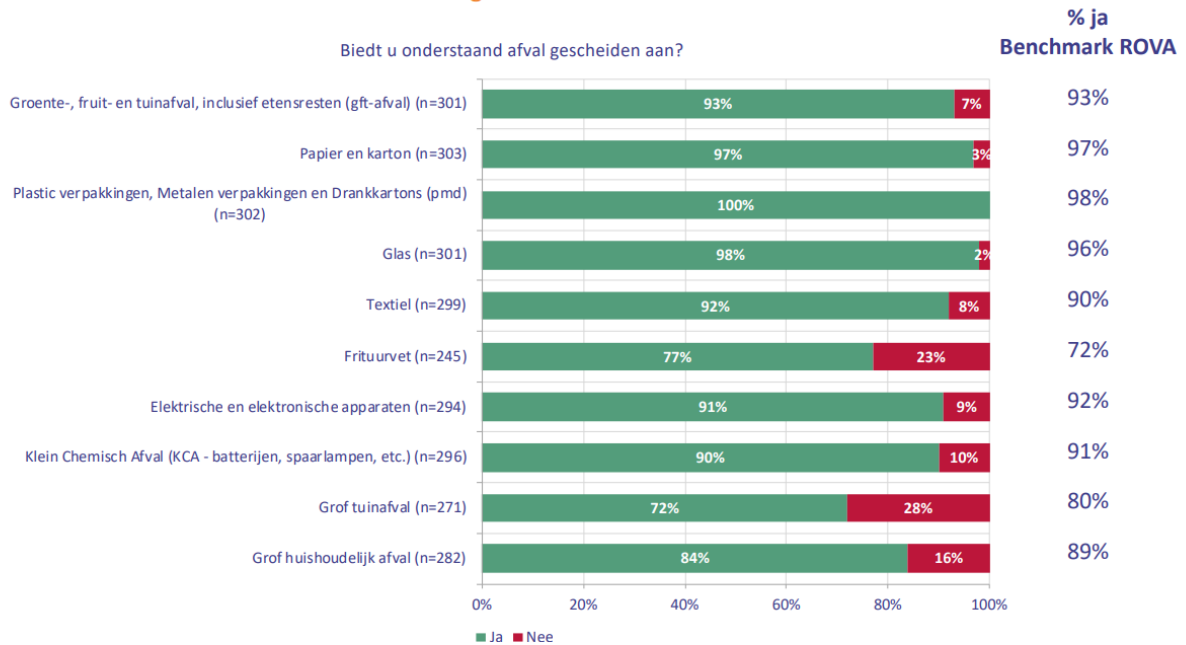
Kennis en motivatie inwoners

Uit de enquête blijkt dat de inwoners van Steenwijkerland het gros van hun afval weten te scheiden. Met name PMD, glas en papier en karton worden apart aangeboden. De stromen PMD, glas, textiel en frituurvet worden meer gescheiden dan de ROVA benchmark gemeenten. Stromen die minder (goed) worden gescheiden zijn frituurvet, grof tuinafval en grof huishoudelijk afval (<85%).

De voornaamste motivaties voor afval scheiden in Steenwijkerland zijn:

1. Helpen met het milieu te verbeteren (31%).
2. Geldbesparing, lagere afvalstoffenheffing (26%).
3. Er staan voldoende containers in de buurt om het afval mee te scheiden (22%).

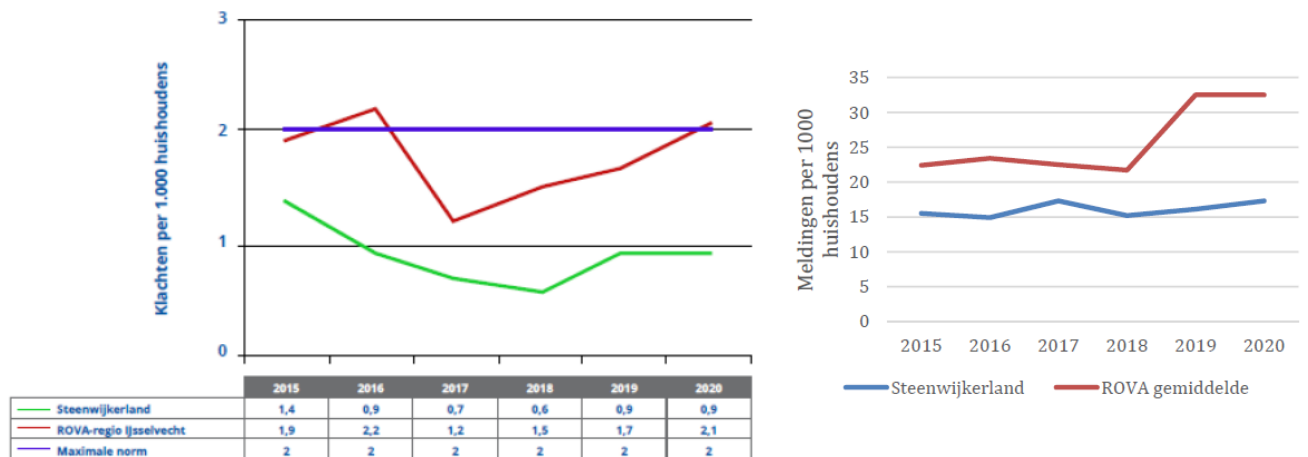
Welke afvalstromen worden door inwoners gescheiden?

Figuur 3.12 Steenwijkerland – afvalscheiding- inwonersonderzoek 2020 Integron.

Meldingen en klachten

Het aantal klachten en meldingen bij het ROVA klantcontactcentrum is beperkt. Met 0,9 klachten per 1.000 inwoners ligt het gemiddelde ruim onder de maximale norm van 2 klachten per 1.000 huishoudens, evenals onder het gemiddelde van ROVA-gemeenten in regio IJssel-Vecht. Het betreft voornamelijk inzamelingsgerelateerde klachten van de verschillende fracties (niet geleedigde minicontainers).

Figuur 3.13 Klachten per 1.000 inwoners peiljaar 2015-2020 en het totaal aantal geregistreerde meldingen incl. klachten per 1.000 inwoners²³.

Het aantal geregistreerde meldingen vanuit Steenwijkerland ligt ook onder het ROVA gemiddelde. De meest voorkomende meldingen zijn aanvraag van milieupassen, containerdiensten, steringen aan verzamelcontainers en aanvragen van inzamelkalenders.

²³ Klantcontactcentrum klachten en meldingen gemeente Steenwijkerland en Staphorst, 25 juni 2021

3.3.2 Prestaties afvalservice

De kwaliteit van de dienstverlening van ROVA (prestaties afvalservice) wordt bepaald op basis van de methode die ook wordt gebruikt bij de landelijke benchmark afval. De prestaties van Steenwijkerland worden hiermee vergeleken (met hoogbouw klasse D), net zoals bij de milieu- en kostenprestaties. De service wordt uitgesplitst in de volgende onderdelen:

1. Service aan huis (bijv. minicontainers).
2. Service brengvoorzieningen (bijv. ondergrondse containers).
3. Service afvalbrengrstation (in Steenwijk).

Het serviceniveau wordt door de gemeente bepaald en vastgelegd in de DVO met ROVA. De uitvoering wordt gedaan door ROVA. Het dashboard op de volgende pagina geeft in één oogopslag de serviceprestaties weer.

Service aan huis

De service aan huis is in het dashboard op de volgende pagina weergegeven als de inzamelfrequentie: het aantal keer per jaar dat een container aan huis wordt geleidigd. Het getal 26 voor GFT betekent dat de minicontainer 26 maal per jaar aan huis wordt geleidigd.

De aan huis service (laagbouw) in Steenwijkerland is redelijk in lijn met die van de benchmark. Hierbij wordt opgemerkt dat de OPK inzameling afwijkt van de benchmark. In de gemeente Steenwijkerland differentieert de ophaalfrequentie hiervan per gebied. Zo wordt het opgehaald op vrijwillige basis door bijvoorbeeld een voetbalclub of basisschool en loopt de ophaalfrequentie uiteen van 1 keer per maand tot 1 keer in de week. Opvallend zijn de lagere scores op de ophaalfrequentie voor PMD en restafval. De ophaalfrequentie van het restafval is lager dan de benchmark (meer dan 10% verschil) en kleurt daarom rood. Er is bewust gekozen voor een lage ophaalfrequentie, om afvalscheiding te stimuleren. De ledigingsfrequentie van het PMD is in verhouding tot andere klasse D gemeenten aan de lage kant. De ophaalfrequentie van het GFT-afval is gelijk aan de benchmark met een verschil tussen de 0-5%.

Stroom	Ophaalfrequentie Steenwijkerland
GFT	Mini-containers aan huis 1x 2 weken
PMD	Mini-containers aan huis 1x 4 weken. Ondergrondse containers op volmelding
OPK	Per gebied anders
Rest	Ondergrondse containers op volmelding in de kernen. In het buitengebied mini-container 1x 4 weken
Textiel	Ondergrondse containers op volmelding

Het effect van de strategie die Steenwijkerland toepast (servicedifferentiatie in combinatie met tariefdifferentiatie, zie ook paragraaf 3.1.2) is te zien in de prestaties: hogere service op grondstoffen en lage service op ophalen restafval (13x per jaar) én kosten per aanbieding van restafval. Het milieuresultaat laat zien dat dit ook effect heeft: de hoeveelheid restafval bij huishoudens is met 67 kg/inw laag.

	Steenwijkerland ²⁴	Klasse D ²⁵	Score
Service aan huis (ophaalfrequentie per jaar)			
Groente-, fruit- en tuinafval	26	28	
Oud papier en karton	<i>Per gebied anders</i>	15	-
Plastic-, metalen en drankenkartons	13	21	
Textiel	N.v.t.	4	-
Fijn restafval	13	19	
Service Brengvoorzieningen (Wha's per container)			
Groente-, fruit- en tuinafval	N.v.t.	32	-
Oud papier en karton	1.760	1.678	
Plastic, metalen en drankenkartons	842	461	
Glas verpakkingen	245	N.v.t.	-
Textiel	1019	1.133	
Fijn restafval	89	49	
Service Afvalbrengrstation			
Milieustraat (huishoudens per milieustraat)	19.361	12.000	
Aantal afvalstromen milieustraat	26	24	
Openingsuren doordeweeks	15	31	
Openingsuren zaterdag	7,5	5	
Legenda: Boven het klasse-gemiddelde (>5%) Gelijk aan klasse-gemiddelde (-5%-5%) Onder het klasse-gemiddelde (<-5%)			

Service brengvoorzieningen

Het dashboard laat zien dat Steenwijkerland een gemiddeld tot laag serviceniveau heeft voor de brengvoorzieningen ten opzichte van de benchmark. Het serviceniveau wordt uitgedrukt als het aantal aansluitingen dat gebruik moet maken van één brengvoorziening (voor textiel bijv. 1.019 Wha's op één container).

Bij het aantal aansluitingen (Wha's) per brengvoorziening springt het PMD in het oog, met bijna het dubbele aantal aansluitingen per ondergrondse voorziening dan de benchmark. Hierdoor kleurt het stoplicht rood. Een verklaring is dat de gemeente enkel aansluitingen op de ondergrondse containers PMD heeft voor hoogbouwhuishoudens in de kernen. Dit zijn ca. 1.500 huishoudens.

In het buitengebied (ca. 2.000 Wha's) en bij laagbouw huishoudens wordt hierin voorzien door mini-containers. In de methode zijn het aantal ondergrondse containers per stroom gedeeld door het totaal aantal huishoudens van de gemeente (hoogbouw en laagbouw, kernen en buitengebied). Het aantal huishoudens per PMD-container zal dus lager liggen dan in de tabel wordt weergegeven.

²⁴ Bron: Benchmark huishoudelijk afval, klasse D, Peiljaar 2019

²⁵ Bron: Benchmark huishoudelijk afval, klasse D, Peiljaar 2019

De OPK en textiel service aan huis zijn niet meegenomen in de benchmark. De gemeente heeft verschillende methoden voor papierinzameling waardoor deze niet geschikt is voor de benchmark. Textiel wordt niet aan huis ingezameld.

Service grofvuil / Afvalbrengrstation

De milieustraat die voornamelijk wordt gebruikt in de gemeente Steenwijkerland ligt in Steenwijk, Karenbrug 3. Inwoners van Steenwijkerland scoren de tevredenheid over het grofvuil met een 6,7. Dit ligt rond het gemiddelde van de ROVA Benchmark, een 6,8. Uit de rapportage blijkt er vooral onvree te zijn over de kosten die in rekening worden gebracht voor het aanbieden van grofvuil.

Klantonderzoek ROVA

ROVA heeft zelf een klantenonderzoek uitgevoerd in oktober 2020 ²⁶. Er hebben 306 inwoners van gemeente meegedaan aan het onderzoek. De afvalinzameling (manier en frequentie) in de gemeente Steenwijkerland wordt beoordeeld met het rapportcijfer 7,7. Inwoners van gemeente Steenwijkerland geven de dienstverlening van ROVA ook het rapportcijfer 7,5.

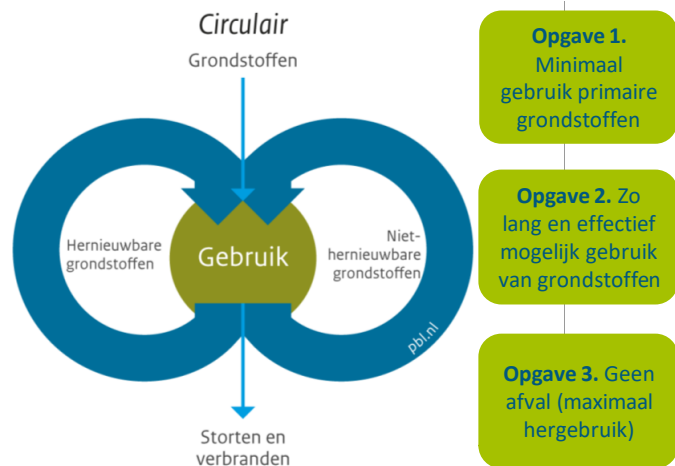
---

²⁶ Bron: Bewonersonderzoek 2020 ROVA

4 Toekomstgerichtheid

De ambitie van het Rijk is duidelijk: Nederland moet circulair zijn in 2050. Daartoe wil het Rijk samen met maatschappelijke partners in 2030 reeds een vermindering van 50% op gebruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen) realiseren. Vanuit de Europese en landelijke beleidskaders en programma's zien we vier grote transitie-opgaven:

1. Minimaliseren primair grondstoffenverbruik.
2. Maximaliseren hergebruik van producten en grondstoffen.
3. Sluiten van materiaalketens (geen afval meer).
4. Veranderen economisch systeem (circulaire businessmodellen).

Figuur 4.1 Transitie-opgaven grondstoffen voor een CE

Gemeenten hebben een belangrijke rol om de transitie naar een circulaire economie te versnellen of te realiseren. Dit geldt met name voor de taken waarvoor gemeenten aan de lat staan. Huishoudelijk afvalbeheer is daar één van en die momenteel ook in veel gemeenten een aandachtspunt is. Vanuit het landelijke VANG-programma zijn er ook scherpe ambities voor 2020 en 2025 geformuleerd.

In dit hoofdstuk beschouwen we de toekomstgerichtheid van het afvalbeheer in Steenwijkerland. Hierbij gaan we vooral in op de ontwikkelingen die spelen en de mate waarin de gemeente mogelijkheden heeft om andere keuzes te maken.

4.1 Ontwikkelingen

In deze paragraaf worden de volgende deelvragen beantwoord:

8. Welke ontwikkelingen en/of problemen zijn er te benoemen op het gebied van (de techniek van) afvalinzameling en afvalscheiding, milieuaspecten en/of verdeling van lastendruk die voor de gemeenteraad aanleiding kunnen zijn andere keuzes te maken?	Gemeenteraad wordt goed geïnformeerd over ontwikkelingen en mogelijke alternatieven t.o.v. het huidige systeem
9. Zou nascheiding een haalbare en effectieve oplossing kunnen zijn voor Steenwijkerland?	Geen norm

Er zijn vele ontwikkelingen gaande in afvalland om milieu- en kostenprestaties te verbeteren. Enkele ontwikkelingen die voorkomen worden kort toegelicht en aangegeven wordt in hoeverre ROVA en Steenwijkerland hierop inspelen:

- Fijnmazige monitoring (data science).
- Nascheiding van afval.

Fijnmazige monitoring (data science)

Om gericht te kunnen sturen op basis van gedetailleerde management-informatie is het nodig op een zo laag mogelijk abstractieniveau, zoals per verzamelcontainer, buurt of inzamelroute informatie te verzamelen. ROVA voorziet dat er vanuit uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (met name verpakkingen) er een soort systeem gaat ontstaan waarbinnen gemeenten worden afgerekend op de kwaliteit ingezamelde grondstoffen. Gemeenten met een slechtere kwaliteit PMD krijgen dan mogelijk een lagere vergoeding. Het beheersbaar houden van de kwaliteit van gescheiden afval-/grondstofstromen vereist steeds meer detailinformatie en informatie-uitwisseling in de keten waarbij afgekeurde vrachten zo specifiek mogelijk kunnen worden teruggeleid naar wijk- of straatniveau. Zo kan de gemeente een andere aanpak hanteren in buurten die bijvoorbeeld slecht scheiden ten opzichte van buurten die juist al erg goed scheiden.

Nascheiding van restafval

Diverse gemeenten laten het restafval nascheiden of overwegen het restafval te laten nascheiden als mogelijk alternatief voor het huidige systeem. Veelal betreft dit gemeenten of delen van gemeenten (bepaalde buurten of inzamelroutes, zoals inzamelroutes uit hoogbouw) waarin afval slecht wordt gescheiden aan de bron. Gemeenten kiezen er dan soms voor om (delen van) het restafval te laten nascheiden om er nog zoveel mogelijk PMD uit te halen voordat het wordt verbrand. Dit kan in theorie aanvullend op bronscheiding. Echter, als gevolg van beperkte capaciteit bij nascheiders en in verband met de haalbaarheid van de businesscase eisen nascheiders tegenwoordig veelal dat na te scheiden restafval geen bronscheiding voor PMD mag kennen.

In verband met slechte resultaten met brongescheiden PMD inzameling hebben met name diverse sterk verstedelijkte gemeenten zoals Amsterdam en Utrecht inmiddels gekozen voor nascheiding van PMD. Soms wordt ook vanuit serviceoverwegingen gekozen voor nascheiding van PMD. Wanneer bronscheiding echter goede inzamelresultaten kent, ligt een overstap op nascheiding niet voor de hand. De best presterende gemeenten in de benchmark kennen geen van allen enkel nascheiding maar louter bronscheiding. Eén best practice gemeente kent nascheiding als aanvulling op brongescheiden PMD. Daarbij, de vergoedingssystematiek vanuit de producentenverantwoordelijkheid is momenteel ook dusdanig dat bij een hoge inzamelrespons via bronscheiding een overstap naar nascheiding duurder uitvalt door lagere (vergoedings-)opbrengsten (kg en euro). Ook heeft nascheiding vooralsnog enkel betrekking op de PMD stroom. Andere stromen zoals Gft, textiel en oud papier dienen ook bij nascheiding van restafval nog steeds aan de bron te worden gescheiden.

De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om, bijvoorbeeld via werkbezoeken of specifieke vragen, zich vanuit ROVA op de hoogte te laten stellen van relevante ontwikkelingen in het afvalbeheer.

4.2 Mogelijkheden beleidskeuzes

In deze paragraaf wordt ingegaan op de vraag omtrent ander beleidskeuzes:

10. Wat zijn de mogelijkheden voor de gemeente en de ROVA om andere keuzes te maken? In hoeverre past dat binnen de huidige werkwijze via het deelnemerschap/ aandeelhouderschap van ROVA?

Steenwijkerland kan haar eigen beleid bepalen en afwijken van de "ROVA-standaard"

Deelnemerschap/aandeelhouderschap beïnvloedt niet de feitelijke uitvoering van de afvalinzameling

Mogelijkheden (afwijkende) beleidskeuzes

ROVA is een uitvoeringsorganisatie. Ze kan op basis van haar beschikbare expertise de gemeente (College/raad) adviseren. Uiteindelijk is het aan de gemeenteraad om beleid vast te stellen. Verandering in beleid kan aanleiding zijn tot bijstelling van de dienstverleningsovereenkomst. ROVA geeft aan dat er beleidsvrijheid is. Eén van de ROVA-deelnemende gemeenten, zijnde Bunschoten, staat momenteel ook

daadwerkelijk voor een transitie waarin ze overstapt op een andere beleidskeuze, zijnde nascheiding. Dit voorbeeld laat zien dat er kan worden afgeweken van de "ROVA-standaard". Wat bij beleidsverandering wel speelt zijn de contractuele randvoorwaarden. Voor nascheiding geldt bijvoorbeeld dat er sprake is van een contract voor restafvalverwerking. De beleidsvrijheid wordt daarmee voor de duur van het contract mede bepaald door de contractuele voorwaarden.

Beïnvloeding uitvoering vanuit aandeelhouderschap

ROVA is juridisch beschouwd een privaatrechtelijke samenwerking via een Naamloze Vennootschap (NV). Privaatrechtelijke samenwerking of uitvoering van taken in een privaatrechtelijke rechtsvorm komt voor bij (gemeentelijke) taken waarbij het vanwege het karakter daarvan voor de hand ligt deze vorm te kiezen, bijvoorbeeld bij gezamenlijke uitbesteding van afvalinzameling (Raad voor het openbaar bestuur, 2015). De Raad voor het openbaar bestuur geeft aan dat gemeenten veelal kiezen voor een privaatrechtelijke variant vanwege de grotere flexibiliteit die dit zou bieden²⁷. Ook ROVA geeft zelf aan dat een NV voordelen heeft ten opzichte van bijvoorbeeld een Gemeenschappelijke Regeling (op grond van de WGR). Los van het feit dat een GR veelal vaak politiek gevoeliger ligt zijn individuele beleidsveranderingen juist relatief makkelijker via een NV. Bij een GR moet je ook andere gemeenten meenemen. De juridische constructie met aandeelhouderschap in een NV lijkt keuzevrijheid in de feitelijke uitvoering daarmee eerder makkelijker te maken dan complexer.

---

²⁷ Raad voor het openbaar bestuur, 2015- *Wisselwerking Naar een betere wisselwerking tussen gemeenteraden en de bovengemeentelijke samenwerking.*

Bijlage 1 Overzicht bestudeerde stukken

In de hierna volgende tabel volgt een overzicht van afvalgerelateerde stukken die na invoering van het nieuwe inzamelen in de Raad en/of College zijn behandeld.

Jaar	Wat	Toelichting	Document
2004	Vervanging DVO Rova	Door samenvoeging van 3 gemeenten (IJsselham, Steenwijk en Brederwiede) vernieuwing van DVO - €3.188.684,75 naar €3.505.561.	Collegebesluit DVO ROVA.pdf DVO Inzameling huishoudelijk afval.pdf Brief aan ROVA voor ondertekening DVO.pdf
2010	Afvalbeleid - Duurzaamafvalbeheer gem. Steenwijkerland	Voor 2010- Diftar. Aan huis afgehaald worden: rest, GFT, papier, textiel, aeea en grof tuin en kunststofverpakkingen. Besluit ondergronds inzamelen.	Afvalbeleidsplan 2010-2015 Duurzaam afvalbeheer 'afval kun je beter scheiden'.pdf KADERPLAN. Duurzaam afvalbeheer. Gemeente Steenwijkerland.pdf
25-10-2011	Besluit start 'Omgekeerd inzamelen'.	Fase I: Invoer GFT 2 wekelijks. Daarvoor maandelijks. Rest 1x maand	Raadsvoorstel 2011/78 inzake "Wijziging afvalinzameling" (25 oktober 2011)
21-5-2013	Raadsbrief eerste resultaten omgekeerd inzamelen 2013	Informerende brief over eerste resultaten nieuwe wijze van inzamelen	Raadsbrief 2013-28 - Nieuwe wijze van afvalinzameling.pdf.pdf
19-9-2017	Afvalstoffenverordening Steenwijkerland 2017	Vervanging afvalstoffenverordening (2012). Implementatie Artikel 8. Gescheiden aanbieding	5.1b Vaststellen Afvalstoffenverordening Steenwijkerland 2017 - definitief 5.1c Vaststellen Afvalstoffenverordening Steenwijkerland - 2017 - definitief (1)
7-11-2017	Verordening Afvalstoffenheffing 2018	Voorstel de afvalstoffenheffing in 2018 met 1,3% te verhogen ten opzichte van 2017 en het dekkingspercentage voor 2018 te bepalen op 71,6%;	5.1a Programmabegroting 2018-2021 - RAADSVORSTEL GETEKEND
13-11-2018	Verordening Afvalstoffenheffing 2019	Voorstel de afvalstoffenheffing in 2019 met 7,2% te verhogen ten opzichte van 2018 en het dekkingspercentage voor 2019 te bepalen op 71,8%;	1.0 Programmabegroting - RAADSBESLUIT GETEKEND
13-11-2018	<i>Motie CDA - Steenwijkerland schoon</i>	<i>Gratis grofvuil aanbieden tot 150kg / huishouden - getekend_verworpen</i>	<i>Motie M6 - GETEKEND VERWORPEN - Steenwijkerland Schoon</i>
17-12-2019	Verordening Afvalstoffenheffing 2020	8,20% stijging in afvalstoffenheffing Stijgingspercentage per belastingsoort voor belastingjaar 2020	0.05 Afvalstoffenheffing 2020 - GETEKEND 2019-RAAD-00046 - Belastingvoorstellen en -verordeningen 2020 - RAADSBESLUIT GETEKEND
3-11-2020	Programmabegroting 2021-2024	Voorstel de afvalstoffenheffing in 2021 met 15,1% te verhogen ten opzichte van 2020 en het dekkingspercentage voor 2021 te bepalen op 79,4%. Daarbij is rekening gehouden met	Programmabegroting 2021-2024 gemeente Steenwijkerland

Jaar	Wat	Toelichting	Document
		een verhoging van het tarief per zak van € 1,35 per aanbieding naar € 1,55 per aanbieding;	
3-11-2020	<i>Motie BGL Informatievoorziening afvalstromen scheiden en hergebruiken</i>	<i>Medio 2021 een campagne te starten om onze inwoners te informeren over afvalscheiding en hergebruik van afvalstromen. Dit te doen in afstemming met de ROVA en met toepassing van goede praktijkvoorbeelden elders in Nederland. Ingediend</i>	<i>BGL - Motie Informatievoorziening afvalstromen scheiden en hergebruiken</i>
24-11-2020	Invoering blauwe mini-container Steenwijk- Ingetrokken	De oudpapierinzamelaar in Steenwijk heeft aangegeven per 1 januari 2021 te stoppen met de huis-aan-huis inzameling van papier. Tegelijkertijd heeft ook het bedrijf dat de inzamelvoertuigen (achterladers) levert voor de papierinzameling in Steenwijk, aangegeven per 1 januari a.s. te stoppen met de oudpapierinzameling met achterladers. Dit betekent dat wij als gemeente de huis-aan-huis inzameling anders moeten organiseren. In dit voorstel wordt geadviseerd om in Steenwijk de blauwe mini-container in te voeren.	2020_RAAD_00051 - Invoering blauwe mini-container oudpapier in Steenwijk - RAADSVORSTEL
2020	Bewonersonderzoek	Door Integron een vergelijking met ROVA cijfers	Bewonersonderzoek 2020 Steenwijkerland.pdf
2020	Inwonerspanel	Peiling 6 – grondstoffen	Inwonerspanel_Steenwijkerland_- _Factsheet_peiling_6.pdf Inwonerspanel_Steenwijkerland_- _Rapportage_peiling_6.pdf

Bijlage 2 Toelichting Boxenmodel

Hieronder volgt een uitleg over het boxen-model.

Box 1

Binnen Box 1 worden jaarlijks de variabele kosten opgenomen die 1 op 1 doorberekend zijn aan de burger. Bij invoering van Diftar is onderscheid gemaakt in een variabel deel en een vast deel. In de afrekening met ROVA is dit ook hieraan gekoppeld in box 1 om er zo voor te zorgen dat er geen risico is voor gemeente. Het betreft:

Tabel 0-1 Overzicht kostencomponenten box 1

Kostencomponent box 1
Aantal mini restcontainers x tarief voor 240 liter
Aantal mini restcontainers x tarief voor 140 liter

Box 2

Binnen box 2 worden verschillende kosten opgevoerd; het betreft specifieke kosten die deels ook jaarlijks kunnen verschillen, zie onderstaande tabel. ROVA geeft aan dat Box 2 ROVA-dienstverlening is en kent de basis van het ROVA-huis: afval-app, communicatie, website; projectcommunicatie; beleidsvoorbereiding; ontvangst gemeenteraden; vaste inzameling van GFT, rest, OPK; web; inwoners onderzoeken. Een aantal van dit soort elementen is er later bij gekomen; deze zijn dan apart benoemd.

Tabel: Overzicht kostencomponenten box 2 (elementen met (*) zijn nieuw in 2020 en waren niet opgenomen in 2019.

Kostencomponent 2020	Toelichting (door gemeente)
Totaal overige taken afvalverwijdering	Basisvergoeding voor het "ROVA-huis"
Tariefdifferentiatie	Kosten voor pasjes, etc.
Korting btw vanuit box 1	Verrekening in verband met btw compensatiefonds.
Grofvuil inzameling	Dit betreft grofvuil dat aan huis wordt ingezameld
Exploitatiekosten milieustation	Beheer milieustation
Milieustation afvalverwerking	Verwerking
Inzameling kunststofverpakkingen	Inzameling PMD
Kosten afkeur PMD*	Kosten voor vervuilde, afgekeurde hoeveelheden
Inzameling oud papier*	Sinds 2020 geen vergoeding naar verenigingen, betalen vanuit afval.
Afwikkeling aantal aansluitingen*	Aansluiting ASH en ROVA sluit niet aan; eenmalig vergoeding voor niet functionerende ICT-koppeling
Logistieke korting	Op basis van historische uren, urencorrectie voor inzameling
Extra logistieke kosten GFT*	Corona – gerelateerd (bovenmatige hoeveelheden)
Extra logistieke kosten PMD*	Corona – gerelateerd (bovenmatige hoeveelheden)
Kosten sorteren en vermarkten KVM+	Per 1 april 2020 nieuw systeem voor vergoeding vanuit Nedvang voor inzameling PMD. Betreft een post waar nog niet mee gerekend kan worden
Kringloopwinkel	Vaste vergoeding per ingezamelde hoeveelheid

Kostencomponent 2020	Toelichting (door gemeente)
Korting	Heeft met boxenmodel te maken.

Zoals de tabel laat zien zijn er verschillende specifieke kostenposten opgenomen in box 2.

Box 3

Box 3 kent een verrekening op basis van afvalhoeveelheden tegen veelal een tarief per kilogram.

Tabel 0-2 Overzicht kostencomponenten box 3 (elementen met (*) zijn nieuw in 2020 en waren niet opgenomen in 2019.

Kostencomponent 2019 en 2020	Toelichting (door gemeente)
Restafval aantal kilo's x tarief	-
GFT afval aantal kilo's x tarief	-
Grof huishoudelijk afval*	Verschil tussen hoeveelheid en hetgeen wat burger betaalt
Grof tuinafval*	Heeft met corona te maken
Verrekening tarief	Correctie naar aanleiding van introductie omgekeerd inzamelen.
Verbrandingsbelasting restafval aantal kilo's x tarief	Nog niet opgevoerd. Het betreft een landelijke belasting die doorgevoerd is maar die binnen bestaand contract nog niet van toepassing is.
Grof tuinafval aantal kilo's x tarief	Wel in 2019, niet in 2020.
Blank glas aantal kilo's x tarief	Vergoeding marktopbrengsten
Bont glas aantal kilo's x tarief	Vergoeding marktopbrengsten
Oud papier	Vergoeding marktopbrengsten
Asbest vergunning	-
Asbest met verpakking	-
Klein gevaarlijk afval aantal kilo's x tarief	-

Rekenkamercommissie MSSW
Ambtelijk secretaris
Postbus 162
Steenwijk

zaaknummer
behandeld door Mirjam van der Iest
uw kenmerk 21.1214.6480.6282
bijlagen geen

Steenwijk, 22 december 2021

Onderwerp bestuurlijke reactie rapport Afvalbeleid Steenwijkerland

Geachte commissie,

We hebben het rapport "*Rekenkameronderzoek afvalbeleid Steenwijkerland - Doelmatigheid en governance van het afvalbeheer*" ontvangen en met interesse gelezen. Een uitgebreid en helder rapport waarvoor we u danken. Begin november jl. is er een ambtelijke reactie gevraagd en verzonden en nu ontvangt u onze bestuurlijke reactie.

Onze reactie is met name gericht op de conclusies en aanbevelingen. Uw algehele conclusie dat de gemeente Steenwijkerland goed presteert op afvalbeheer, doet ons deugd. Met name de conclusies dat de milieuprestaties van Steenwijkerland bovengemiddeld zijn aan de benchmark en dat ons afvalbeheer doelmatig is, sterkt ons besef dat we samen met onze inwoners goed bezig zijn.

In uw aanbevelingen geeft u aan dat de rol van de raad meer duidelijk mag zijn in de beleidscyclus. Tijdens het vaststellen van het grondstoffenbeleid in september jl. heeft de raad gevraagd hoe ze beter op de hoogte gehouden kunnen worden van de uitvoering/voortgang van het grondstoffenplan. In het eerste kwartaal van 2022 komt ons college met een voorstel hoe de raad meer betrokken kan worden bij de te zetten stappen uit het grondstoffenplan.

Ook geeft u in uw aanbevelingen aan dat we opnieuw moeten kijken naar de opbouw/kostendekking van de afvalstoffenheffing. Onze gemeenteraad heeft in het verleden gekozen om de btw niet te verrekenen. Mocht de raad voor de tarieven van 2023 en verder de wens hebben om de btw (en/of overhead en dividend) te verrekenen, dan horen wij dat graag van onze raad.

Als laatste doet u de aanbeveling om de dienstverleningsovereenkomst met ROVA te actualiseren. Deze wens hebben wij ook en al meerdere malen gedeeld met ROVA. We verwachten dat we in de tweede helft van 2022 ambtelijk kunnen starten met de actualisatie.

Een kanttekening bij uw rapport is dat het nieuwe grondstoffenbeleid (2021) en de ambities die daarin zijn verwoord, ons inziens onvoldoende zijn meegenomen in uw deelconclusie over beleid en governance.

Nogmaals dank voor uw onderzoek en eindrapport. Wij kunnen ermee verder!

Contact

Heeft u nog vragen of wilt u meer informatie? Dan kunt u contact opnemen met Mirjam van der Iest, telefoonnummer 14 0521 of een e-mail sturen naar mirjam.van.der.iest@steenwijkerland.nl.

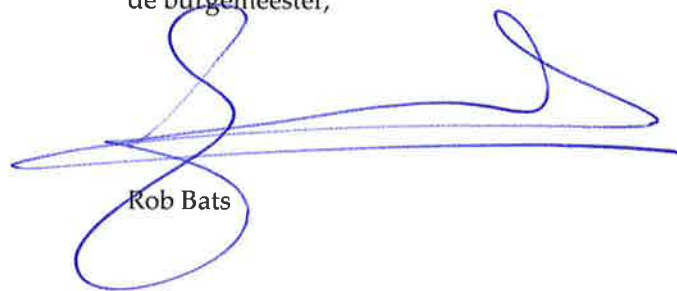
Burgemeester en wethouders van Steenwijkerland,

de secretaris,

Judith de Groot

de burgemeester,

Rob Bats

Naschrift bij bestuurlijke reactie van het college

Steenwijkerland, 20 januari 2022

De rekenkamercommissie Steenwijkerland heeft de bestuurlijke reactie van het college van burgemeester en wethouders met belangstelling gelezen. Wij constateren dat het college zich in de algemene conclusies en aanbevelingen kan vinden. Op een enkele aanbeveling gaat het college in door de huidige stand van zaken te melden.

Het college plaatst daarnaast een kanttekening waar het gaat over het nieuwe grondstoffenbeleid (2021) en de ambities die daarin zijn verwoord. Het college meent dat een en ander onvoldoende is meegewogen in de deelconclusie over beleid en governance.

Wij erkennen dat het college hier een terecht punt heeft. Dit aspect is namelijk in de deelconclusie inderdaad (onbewust) ongenoemd gebleven. De totstandkoming hiervan is ook niet verder meegenomen in het onderzoeksrapport als gevolg van het gegeven dat dit een parallel lopend traject betrof. Mogelijk dat met de vaststelling van het nieuwe plan de kaders en ambities inmiddels duidelijker zijn.

Wij kunnen ons voorstellen dat uw raad op de inbreng van het college en onze reactie in dit naschrift ingaat tijdens de bestuurlijke behandeling.

Met vriendelijke groet,
Rekenkamercommissie Steenwijkerland

J.J. Mastwijk, voorzitter